

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»
Факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
Кафедра комп'ютерної інженерії та кібербезпеки

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до випускної кваліфікаційної роботи магістра
на тему: «Методи та технології захисту веб-додатків від
DDoS атак»

Виконав: студент 2-го курсу групи КБм-23-1
спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації»

Піка Сергій ПІКА

Керівник: Старший викладач кафедри КІ та КБ

Щур Наталія ЩУР

Рецензент: Старший викладач кафедри КІ та КБ

Покотило Олександра ПОКОТИЛО

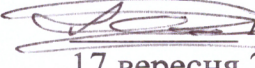
Державний університет «Житомирська політехніка»
Факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
Кафедра комп'ютерної інженерії та кібербезпеки
Спеціальність 125 «Кібербезпека та захист інформації»
Освітня програма «Кібербезпека»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач

кафедри комп'ютерної

інженерії та кібербезпеки

 Андрій ЄФІМЕНКО
17 вересня 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на випускню кваліфікаційну роботу магістра

Студент: Піка Сергій Вікторович

Тема роботи: Методи та технології захисту веб-додатків від DDoS атак

затверджена Наказом університету від 17 вересня 2024 р. № 479/с

Термін здачі студентом закінченої роботи 16 грудня 2024 р.

Вихідні дані роботи (зазначається предмет і об'єкт дослідження):

1. Огляд методів захисту від DDoS атак на веб-додатки
2. Аналіз існуючих технологій для виявлення та захисту від DDoS атак.
3. Розробка та тестування механізмів захисту для веб-додатків.

Обладнання та програмне забезпечення:

1. Docker для контейнеризації середовища тестування.-
2. Інструмент LOIC для моделювання DDoS атак

Консультанти з випускної кваліфікаційної роботи із зазначенням розділів, що їх стосуються

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	О.В. Пірог	13.10.2024	13.10.2024
2	О.В. Пірог	10.11.2023	10.11.2023
3	О.В. Пірог	01.12.2023	01.12.2023

Студент Тіка Сергій ПКА
Керівник Щур Наталія ЩУР

Календарний план

№ з/п	Назви етапів випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Постановка завдання	01.11.2024 – 03.11.2024	Виконано
2	Розробка вимог до проекту	04.11.2024 – 06.11.2024	Виконано
3	Аналіз методів захисту від DDoS-атак	10.11.2024 – 13.11.2024	Виконано
4	Розгляд інструментів захисту	15.11.2024 – 17.11.2024	Виконано
5	Проектування тестового середовища для моделювання атак	18.11.2024 – 23.11.2024	Виконано
6	Практична реалізація захисту	24.11.2024 – 1.12.2024	Виконано
7	Аналіз результатів	3.12.2024 – 4.12.2024	Виконано
8	Написання пояснювальної записки	5.12.2024 – 9.12.2024	Виконано
9	Підготовка презентації	10.12.2024 – 12.12.2024	Виконано
10	Захист	30.12.2024	Виконано

Студент Піма Сергій ПІКА

Керівник Щур Наталія ЩУР

АНОТАЦІЯ

У кваліфікаційній роботі 62 сторінки, 24 рисунки та 22 літературних джерел.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз, тестування та оцінка ефективності методів захисту веб-додатків від DDoS-атак з використанням сучасних технологій, таких як CDN та інструменти фільтрації трафіку.

У кваліфікаційній роботі отримано такі результати:

1. Оцінено основні типи DDoS-атак та їх вплив на веб-додатки,
2. Розглянуто сучасні методи захисту, зокрема використання CDN та Cloudflare,
3. Реалізовано тестування ефективності захисту веб-додатків від DDoS-атак у тестовому середовищі,
4. Проведено порівняння апаратних і програмних рішень для захисту від DDoS-атак,
5. Оцінено економічну ефективність запропонованих рішень.

Кваліфікаційна робота має практичний характер. Її результати можуть бути використані для забезпечення захисту веб-додатків від DDoS-атак з застосуванням сучасних технологій фільтрації та розподілу навантаження.

DDOS-АТАКИ, ЗАХИСТ ВЕБ-ДОДАТКІВ, CDN, CLOUDFLARE, ФІЛЬТРАЦІЯ ТРАФІКУ, ТЕСТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ.

ANNOTATION

The qualification thesis consists of 62 pages, 24 figures, and 22 references.

The goal of the thesis is to analyze, test, and evaluate the effectiveness of web application protection methods against DDoS attacks using modern technologies such as CDN and traffic filtering tools.

The following results have been achieved in the thesis:

1. The main types of DDoS attacks and their impact on web applications have been assessed,
2. Modern protection methods, including the use of CDN and Cloudflare, have been examined,
3. The effectiveness of web application protection against DDoS attacks has been tested in a testing environment,
4. A comparison of hardware and software solutions for DDoS protection has been conducted,
5. The economic effectiveness of the proposed solutions has been evaluated.

The qualification thesis has a practical character. Its results can be applied to ensure the protection of web applications from DDoS attacks using modern traffic filtering and load distribution technologies.

DDoS ATTACKS, WEB APPLICATION PROTECTION, CDN, CLOUDFLARE, TRAFFIC FILTERING, EFFECTIVENESS TESTING.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	8
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
ВСТУП	11
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ВЕБ-САЙТІВ ВІД DDoS-АТАК.....	13
1.1 Актуальність проблеми DDoS-атак на сучасних веб-додатках.....	13
1.2 Класифікація та особливості DDoS-атак	19
1.3 Сучасні методи та технології захисту від DDoS-атак	22
1.3.1 Використання CDN та Cloudflare	23
1.3.2 Приклади успішного використання технологій захисту.....	26
1.3.3 Порівняння ефективності різних методів захисту.....	28
1.4 Використання CDN для запобігання DDoS	29
1.5 Вплив DDoS-атак на сучасний веб-простір	32
1.6 Оцінка ефективності технологій захисту	35
Висновок до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ DDoS-АТАК.....	40
2.1 Вимоги до середовища тестування	40
2.2 Огляд обраних інструментів та технологій	42
2.3 Архітектура середовища тестування	45
2.3.1 Використання Low Orbit Ion Cannon (LOIC) для моделювання DDoS-атак.....	45
2.4 Вибір метрик для оцінки ефективності захисту	49
Висновок до другого розділу	50
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕНИХ ЗАХОДІВ	51
3.1 Моделювання DDoS-атак у тестовому середовищі	51
3.2 Реалізація захисних механізмів у веб-додатку	54
3.3 Аналіз ефективності захисних рішень на основі зібраних	58

3.3.1 Оцінка впливу атак на продуктивність системи.....	58
3.3.2 Порівняльний аналіз результатів тестування	59
Висновок до розділу 3	60
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	62

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

DDoS – розподілені атаки відмови в обслуговуванні

CDN – мережа доставки контенту

HTTP – протокол передачі гіпертексту

IP – протокол Інтернету

DNS – система доменних імен

Cloudflare – популярна платформа для захисту веб-сайтів від DDoS-атак та інших загроз

Firewall – міжмережевий екран, система безпеки для контролю вхідного та вихідного трафіку

TCP – протокол керування передачею

UDP – протокол користувацьких датаграм

Botnet – мережа заражених комп'ютерів, що використовуються для здійснення атак.

WAF – міжмережевий екран для веб-додатків

SSL – протокол безпечних з'єднань

Rate Limiting – обмеження частоти запитів, метод контролю навантаження на сервер

CAPTCHA – тест на відмінність між людиною та програмою, що використовується для запобігання ботам

ВСТУП

Актуальність дослідження. З кожним роком DDoS-атаки набувають все більшої поширеності, стаючи однією з головних загроз для стабільної роботи веб-сайтів і онлайн-сервісів. Ці атаки, які переповнюють сервери непотрібним трафіком, призводять до недоступності ресурсів для легітимних користувачів і можуть викликати значні фінансові втрати. Зі збільшенням кількості підключених до Інтернету пристроїв та розвитку ботнетів, зловмисники здатні здійснювати атаки більшої потужності. Актуальність цієї проблеми зростає на тлі цифрової трансформації, коли веб-ресурси стають невід'ємною частиною бізнес-процесів, а їхнє безперебійне функціонування критично важливе. Окрім цього, використання CDN (Content Delivery Network) стає ключовим підходом до мінімізації впливу атак завдяки розподілу навантаження між серверами та фільтрації шкідливого трафіку.

Мета. Метою дослідження є аналіз, тестування та оцінка ефективності методів захисту веб-додатків від DDoS-атак, зокрема за допомогою використання сучасних технологій та інструментів, включаючи технології CDN.

Завдання дослідження:

1. Аналіз типів DDoS-атак та їх характеристик.
2. Огляд існуючих захисних технологій, включаючи CDN, та їх класифікація.
3. Проведення практичних тестів для оцінки ефективності захисту.
4. Розробка рекомендацій щодо покращення захисту веб-додатків від атак.
5. Оцінка економічної ефективності запропонованих рішень.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес забезпечення захисту веб-додатків від DDoS-атак.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є методи, інструменти та технології, які використовуються для захисту веб-додатків від DDoS-атак. Вивчення зосереджено на технологіях, таких як використання OWASP CRS (Core Rule Set), ModSecurity, nginx, CDN, а також інструменти аналізу, такі як ElasticSearch та Logstash.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі використовуються методи теоретичного аналізу, практичного тестування

захисних систем, а також порівняння результатів з використанням різних інструментів і технологій. Зокрема, використовуються такі інструменти, як OWASP CRS, ModSecurity, nginx, CDN, а також методи оцінки стійкості систем до атак за допомогою Elasticsearch і Logstash.

Структура роботи. Робота складається з трьох основних розділів. У першому розділі надається теоретичний огляд DDoS-атак, їх типів, методів класифікації та виявлення, а також аналізу існуючих рішень для захисту веб-додатків, зокрема із залученням CDN. Другий розділ присвячений проєктуванню середовища для тестування DDoS-атак, включаючи вимоги до середовища, огляд інструментів та технологій, архітектуру тестового середовища, а також налаштування моніторингу та інтеграцію систем збору логів. Третій розділ присвячений реалізації захисту веб-додатків та аналізу результатів тестування. Розглядаються методи моделювання DDoS-атак, реалізація захисних механізмів, зокрема із використанням CDN, та оцінка ефективності запропонованих рішень.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ВЕБ-САЙТІВ ВІД DDoS-АТАК

1.1 Актуальність проблеми DDoS-атак на сучасних веб-додатках

З розвитком цифрової економіки та зростанням залежності від Інтернету веб-додатки стали критично важливими для бізнесу, урядових організацій та користувачів. Однак ця залежність супроводжується підвищенням ризику кіберзагроз, серед яких особливе місце займають DDoS-атаки (розподілені атаки на відмову в обслуговуванні)[1].

DDoS-атаки є однією з найбільш поширених і руйнівних форм кіберзлочинності, метою яких є перевантаження серверів, мережевих ресурсів або додатків шляхом надмірного трафіку. Ці атаки можуть призводити до тривалих збоїв у роботі веб-додатків, втрати прибутків, пошкодження репутації компаній і значних фінансових витрат на відновлення[1].

Сучасні веб-додатки характеризуються високою доступністю та масштабованістю, що робить їх привабливими цілями для атакуючих. Збільшення складності атак, використання ботнетів і поява нових технік обходу традиційних захисних заходів створюють значні виклики для забезпечення кібербезпеки. Зокрема, DDoS-атаки можуть бути використані не тільки для виведення з ладу сервісів, але й для приховування інших шкідливих дій, таких як крадіжка даних чи розгортання шкідливого програмного забезпечення.

DDoS (Distributed Denial of Service) атака — це тип кібератаки, метою якої є перевантаження системи чи ресурсу за допомогою великої кількості одночасних запитів. Основною метою таких атак є порушення нормальної роботи цільової системи, що призводить до відмови в обслуговуванні (DoS) для легітимних користувачів.

У DDoS-атаках використовуються численні джерела для генерації великого обсягу трафіку, що виявляється важким для боротьби. Це можуть бути пристрої, заражені шкідливим програмним забезпеченням, які перебувають під контролем атакуючої сторони. Ці пристрої утворюють ботнет

— мережу комп'ютерів або інших пристроїв, які використовуються для здійснення атак без відома їх власників.

Принципи здійснення DDoS-атак

Основним принципом DDoS-атак є використання великої кількості запитів до цільової системи або ресурсу з метою перевантаження її потужностей. Це може бути досягнуто за допомогою різних методів, таких як:

1. Flood-атаки, які полягають в надмірному навантаженні мережі чи сервера великим потоком запитів.
2. Атаки на ресурсні обмеження, що спрямовані на перевантаження окремих компонентів сервера (ЦП, пам'ять, дисковий простір).
3. Атаки на прикладному рівні, спрямовані на порушення роботи веб-сайтів чи онлайн-сервісів шляхом масових запитів до веб-додатків.

Ці атаки можуть мати різні варіанти реалізації, залежно від того, яку частину системи або мережі атакує зловмисник.

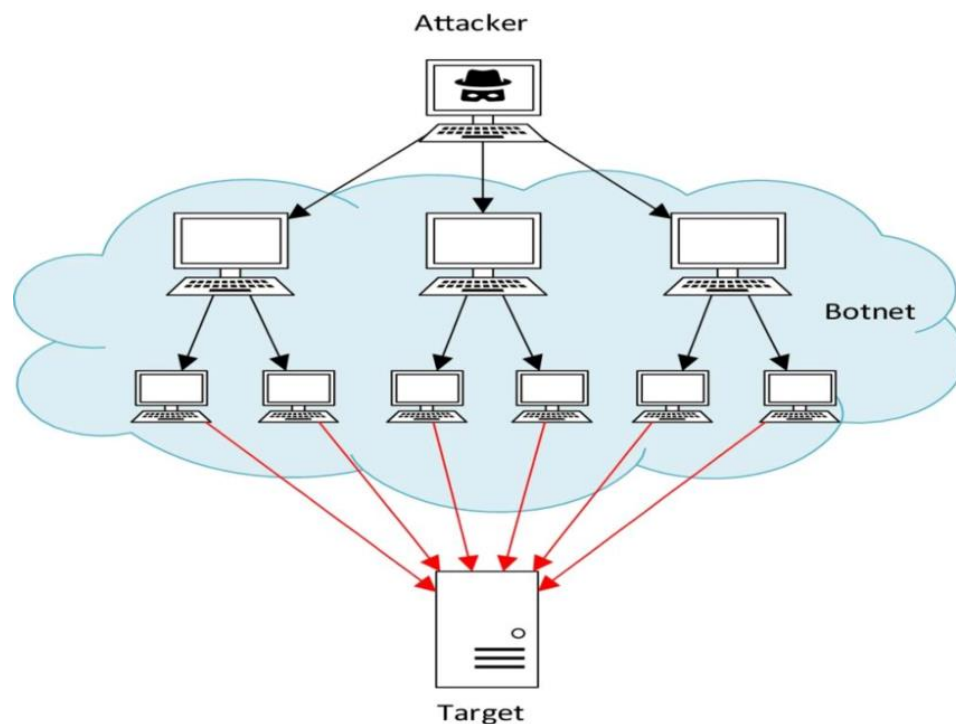

Рисунок 1.1 Загальна схема DDoS-атаки (демонстрація того, як працює ботнет при атаці на сервер)

Класифікація DDoS-атак

DDoS-атаки поділяють за кількома параметрами, залежно від використаних уразливостей та механізмів атаки.

За рівнем уразливості розрізняють атаки на мережевому рівні (Layer 3/4), які спрямовані на перевантаження мережевих каналів через надмірну кількість запитів, та атаки на прикладному рівні (Layer 7), що націлені на веб-додатки і реалізуються шляхом масового завантаження веб-сторінок або виконання складних запитів.

За характером дій виділяють flood-атаки, які створюють надмірне навантаження на мережевому чи транспортному рівні, та атаки на ресурсні обмеження, що спрямовані на перевантаження системи через споживання її обмежених ресурсів, таких як пам'ять чи процесор.

За джерелами атак можна виокремити атаки, що здійснюються через ботнети — мережі заражених пристроїв, а також атаки через реальні інтернет-пристрої, зокрема IoT-устрої зі слабкими налаштуваннями безпеки, які використовуються для генерації навантаження.

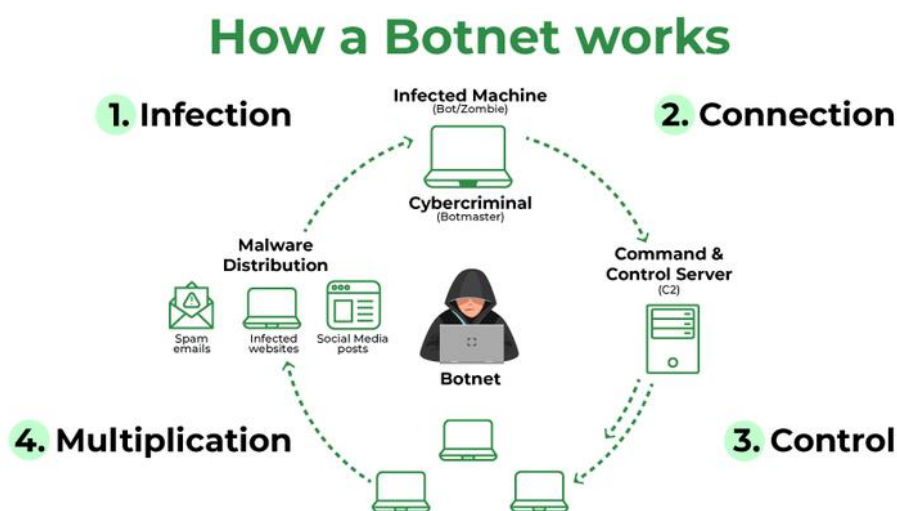

Рисунок 1.2 Схема ботнету, який використовується для здійснення DDoS-атак

Види атак

DDoS-атаки поділяються за типами загроз, які вони створюють для ресурсів.

UDP Flood — атака, що здійснюється шляхом відправлення великої кількості UDP-пакетів, які перевантажують сервер.

SYN Flood — атака на транспортному рівні, під час якої сервер отримує масивну кількість запитів на встановлення з'єднання, які не завершуються, що призводить до виснаження його ресурсів.

HTTP Flood — атака на прикладному рівні, яка спрямована на перевантаження серверів веб-сайтів за допомогою масових HTTP-запитів.

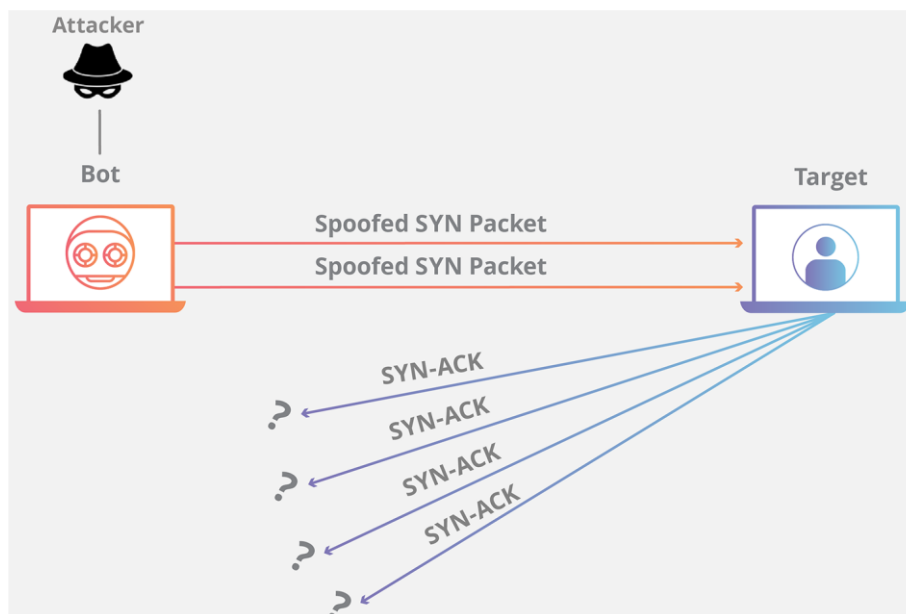

Рисунок 1.3 Приклад SYN-Flood атаки

Причини та наслідки DDoS-атак

Основною причиною DDoS-атак є прагнення зловмисників зламати або дестабілізувати роботу важливих онлайн-ресурсів, що належать бізнесу чи урядовим установам.

Наслідки таких атак можуть включати повну відмову у доступі до критичних сервісів, пошкодження репутації компанії або організації, а також фінансові втрати через зниження продуктивності ресурсів.

Тривалість атак варіюється від кількох хвилин до кількох днів, а їхня потужність і ціль здатні завдати значних збитків.

Що таке DDoS-атака PPS або мережевий протокол?

Інтернет-протоколи — це набір правил для обміну інформацією через Інтернет, серед яких одним із найпоширеніших є TCP/IP, що забезпечує обмін

запитами та даними. Зловмисники можуть використовувати ці протоколи для серйозного порушення роботи онлайн-сервісів.

Атаки на рівні протоколів зазвичай здійснюються на рівнях 3 та 4 моделі OSI і спрямовані на мережеві пристрої, такі як маршрутизатори. Ці атаки вимірюються у пакетах за секунду (pps).

До основних типів DDoS-атак мережевого рівня належать UDP floods, SYN floods, NTP amplification, DNS amplification, SSDP amplification, IP fragmentation, та SYN-ACK floods.

Приклади DDoS-атаки мережевого протоколу

Одним із прикладів є «пінг смерті» (Ping of Death, POD) — атака фрагментації IP-адреси, яка використовує обмеження розміру пакета. Зловмисники маніпулюють частинами пакета або його фрагментами, що призводить до переповнення буферів пам'яті, виділених для обробки таких пакетів, і, як наслідок, до відмови в обслуговуванні законних запитів.

Іншим поширеним прикладом є TCP SYN flood. Під час цієї атаки на протокол сплеск запитів TCP SYN спрямовується до цілі, перевантажуючи її ресурси та роблячи сервер недоступним для обслуговування законних користувачів.

RPS або DDoS-атака рівня додатків

У той час як об'ємні атаки та — меншою мірою — атаки на протоколи компрометують службу через величезну кількість запитів, атаки на рівні додатків або атаки на 7-му рівні націлені на периферійний сервер, який виконує веб-програму.

Ці загрози важче виявити, оскільки зловмисники зазвичай роблять запити, як законні користувачі. Отже, ці атаки часто проявляються як менші сплески трафіку й не потребують допомоги ботнету.

Атаки на прикладному рівні вимірюються в запитах за секунду (RPS) — кількості запитів, які виконує програма. Атака прикладного рівня вважається атакою на основі ресурсів; отже, потрібно менше запитів, щоб

вивести програму з ладу, оскільки атака зосереджена на перевантаженні процесора та пам'яті.

Атака на прикладному рівні також може бути багатовекторною атакою, яка використовує комбінацію об'ємних і протокольних атак, щоб збільшити ймовірність переведення служби в автономний режим. Багатовекторні атаки стають все більш популярними серед груп кіберзлочинців завдяки своїй складності та ефективності.

Кіберзлочинці дедалі частіше здійснюють атаки на «деградацію сервісу», під час яких об'єкту надсилається менший обсяг трафіку, що зменшує доступність сервісу, не виводячи його з ладу повністю. Ці атаки стали популярними, оскільки організації їх важче виявити, ніж повномасштабну DDoS-атаку.

DDoS-загрози

DDoS-атаки становлять серйозну загрозу для компаній будь-якого розміру та з різних галузей. Потенційні наслідки успішної атаки можуть бути значними.

Фінансові втрати є одними з найбільш очевидних наслідків. Успішна DDoS-атака може призвести до зниження продуктивності, простоїв, порушень угод про рівень обслуговування (SLA), а також додаткових витрат на пом'якшення наслідків та відновлення роботи.

Порушення роботи організації — ще одна важлива загроза. DDoS-атака може зробити неможливим виконання основних операцій або значно ускладнити доступ клієнтів до послуг компанії.

Репутаційна шкода є ще одним серйозним наслідком. Якщо клієнти не можуть отримати доступ до веб-сайту або не довіряють здатності компанії надавати послуги, це може призвести до відтоку клієнтів, які звертаються до конкурентів.

За останні роки загроза DDoS-атак значно зросла. Одним з факторів є більша доступність інструментів DDoS-атаки, що полегшує будь-кому здійснення атаки. Крім того, ботнети стали більш популярними та потужними,

що дозволяє їм здійснювати рекордні атаки для знищення веб-сайтів або цілих мереж. Оскільки DDoS-атаки стають все більш поширеними, масштабнішими та складнішими, організації стає все важче й дорожче подолати їх.

1.2 Класифікація та особливості DDoS-атак

DDoS (Distributed Denial of Service) атаки можуть мати різні форми, залежно від їхньої мети та способу здійснення. У цьому розділі розглянемо найбільш поширені види DDoS-атак, включаючи SYN Flood, UDP Flood, HTTP Flood та Slowloris.

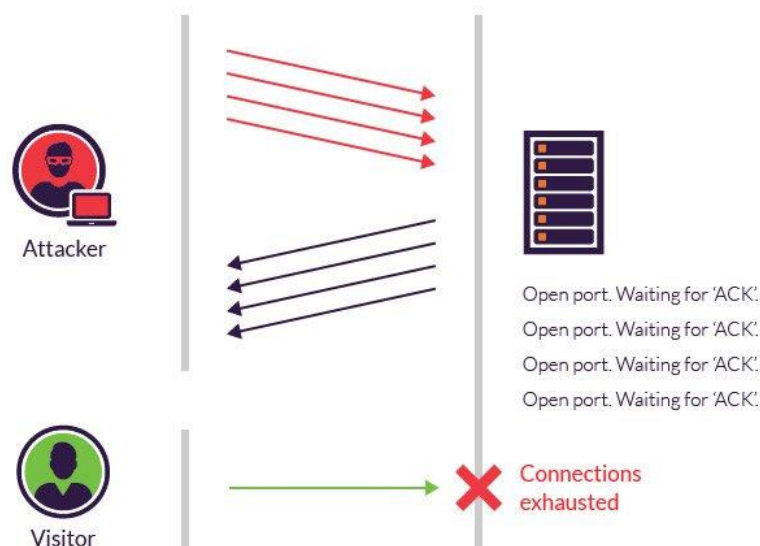

Рисунок 1.4 SYN Flood атака на сервер.

SYN Flood — це атака, яка використовує TCP-протокол для перевантаження сервера шляхом надсилення великої кількості SYN-запитів, які є першим кроком у триетапному процесі встановлення TCP-з'єднання. Атакуючий не завершує процес встановлення з'єднання, залишаючи сервер у стані очікування відповіді, що призводить до виснаження його ресурсів.

Характеристики SYN Flood включають високий рівень PPS (Packets Per Second), що спрямований на мережевий рівень.

Метою атаки є вичерпання ліміту доступних з'єднань, що блокує можливість встановлення нових підключень до сервера.

Для захисту від такої атаки застосовують методи, такі як використання SYN cookies, обмеження кількості одночасних підключень та фільтрування підозрілого трафіку.

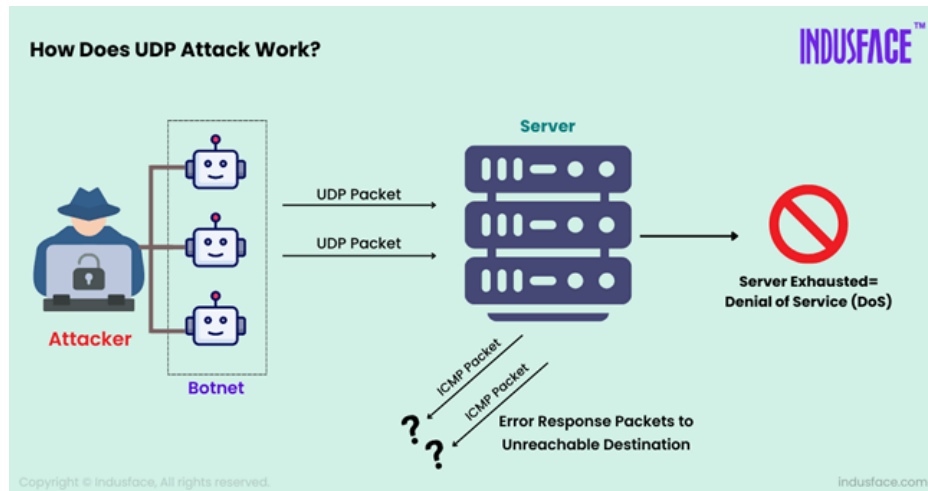

Рисунок 1.5 UDP Flood атака на цільову мережу.

UDP Flood — це тип DDoS-атаки, яка використовує User Datagram Protocol (UDP) для надсилання великої кількості UDP-пакетів на цільову систему, що перевантажує її пропускну здатність або обробні ресурси.

Характеристики атаки включають велику пропускну здатність (Gbps) та відсутність підключення (stateless), що робить її важко відслідковуваною.

Метою UDP Flood є споживання мережевої пропускну здатності та ресурсів системи, що призводить до її перевантаження і відмови в обслуговуванні.

Методи захисту від UDP Flood включають фільтрацію UDP-пакетів, налаштування брандмауера для блокування невідомих портів, а також використання мережевих фільтрів для відсічення підозрілого трафіку.

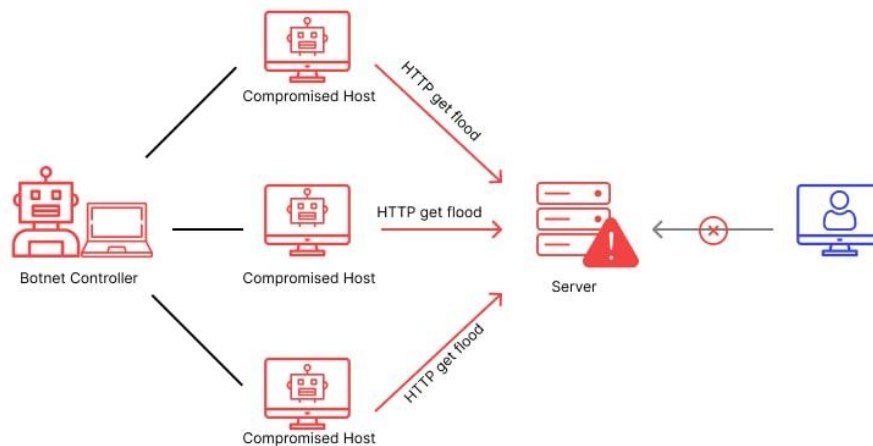

Рисунок 1.6 HTTP Flood атака на веб-сайт.

HTTP Flood — це атака на прикладному рівні, яка імітує звичайні HTTP-запити, що ускладнює їх виявлення. Атакуючий надсилає велику кількість запитів до веб-сервера, що призводить до виснаження його ресурсів.

Характеристики атаки включають використання легітимних HTTP-запитів та високий рівень RPS (Requests Per Second), що значно навантажує сервер.

Метою HTTP Flood є сповільнити роботу веб-сайту або повністю його зупинити, ускладнивши доступ користувачів до ресурсу.

Для захисту від HTTP Flood використовують WAF (Web Application Firewall), перевірку запитів на аномальну поведінку, а також CAPTCHA для верифікації користувачів та відсіювання ботів.

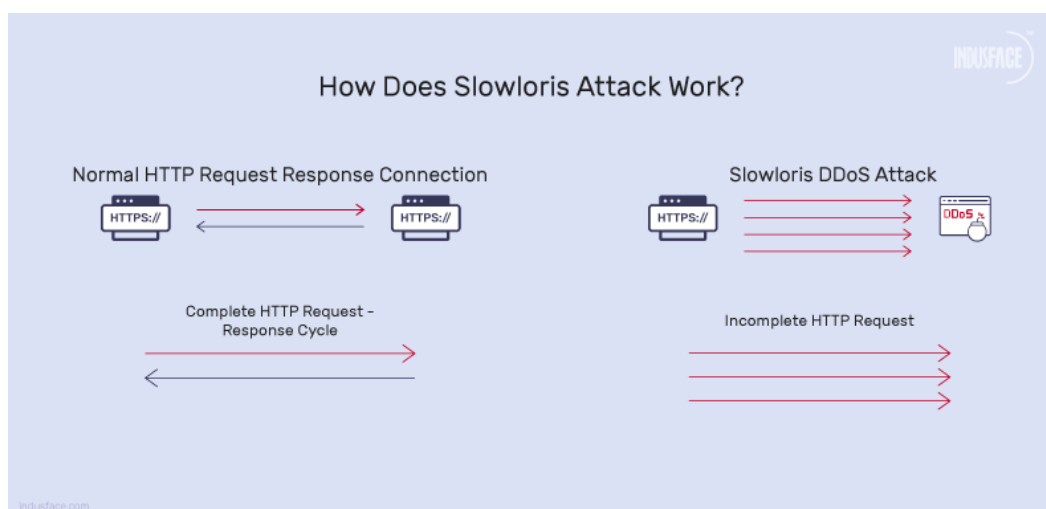

Рисунок 1.7 Slowloris атака на веб-сервер.

Slowloris — це унікальний тип DDoS-атаки, який спрямований на виснаження ресурсів сервера шляхом утримання численних відкритих

з'єднань якомога довше. Атака здійснюється шляхом надсилання HTTP-заголовків з великими затримками між пакетами, що змушує сервер тримати з'єднання відкритим, навіть якщо запити не завершуються.

Характеристики Slowloris включають атаку на прикладному рівні та низьку швидкість передачі даних, що дозволяє приховати атаку серед звичайного трафіку.

Метою атаки є споживання ресурсів веб-сервера без великої пропускної здатності, що дає змогу тривалий час утримувати сервер у стані перевантаження.

Для захисту від Slowloris використовують методи обмеження часу очікування на з'єднання, налаштування максимальної кількості відкритих з'єднань, а також використання проксі-серверів для фільтрації підозрілого трафіку.

Кожна з DDoS-атак має свої унікальні характеристики, методи атаки та рівень вразливості цілей.

1.3 Сучасні методи та технології захисту від DDoS-атак

У боротьбі з DDoS-атаками важливо застосовувати сучасні технології та підходи, які допомагають мінімізувати ризики та ефективно протидіяти різним типам атак. Серед таких методів можна виділити:

У боротьбі з DDoS-атаками важливо застосовувати сучасні технології, які допомагають мінімізувати ризики та ефективно протидіяти різним типам атак.

- **Anycast Routing:** Технологія маршрутизації, що дозволяє розподілити вхідний трафік на кілька географічно розташованих серверів. Це забезпечує балансування навантаження і знижує ризик перевантаження одного сервера, розпорошуючи атаку по різних точках мережі.
- **Rate Limiting:** Метод обмеження кількості запитів від одного користувача, що дозволяє виявити і зупинити підозрілий трафік. Це допомагає зменшити ймовірність успішного виконання атак, встановлюючи ліміти на запити з однієї IP-адреси або облікового запису.

- Аналіз поведінки: Метод виявлення аномалій у поведінці користувачів, таких як повторювані запити або незвичний обсяг трафіку. Це дозволяє оперативно виявляти підозрілі дії і запобігати атакам.
- Використання машинного навчання: Завдяки алгоритмам машинного навчання системи можуть виявляти нові типи атак, навіть якщо вони ще не були раніше ідентифіковані. Це дає змогу створювати адаптивні системи захисту, які постійно покращують свою ефективність у боротьбі з новими загрозами.

1.3.1 Використання CDN та Cloudflare

CDN (Content Delivery Network) – це глобальна мережа серверів, розподілених за різними географічними регіонами і призначених для прискорення доставки контенту до пристроїв користувачів через інтернет. Основна мета CDN – оптимізація процесу передавання даних шляхом зменшення затримки та поліпшення продуктивності веб-сайтів, додатків та інших онлайн-ресурсів.

Що таке прискорення CDN і як це працює? CDN кешує (зберігає) копії вмісту, такого як зображення, відео, HTML-сторінки, файли стилів і скрипти, на своїх серверах, що розміщені в різних частинах світу. Коли користувач робить запит до веб-сайту, CDN автоматично обирає прикордонний сервер, який розташований фізично ближче до користувача, і доставляє кешований контент з цього сервера. Завдяки швидкості CDN зменшується час затримки та прискорюється завантаження контенту, що створює швидший і задовільніший користувацький досвід.

Мережа доставки контенту також забезпечує зниження навантаження на вихідний сервер веб-сайту, що особливо корисно під час пікових навантажень. Вона також сприяє збільшенню безпеки і може надавати захист від деяких видів кібератак.

Переваги використання CDN

Мережі доставки контенту (CDN) мають низку суттєвих переваг. По-перше, вони дозволяють значно знизити навантаження на основний сервер,

оскільки частину запитів обробляють сервери, розташовані ближче до кінцевих користувачів. Це підвищує загальну ефективність системи.

Також CDN дозволяють зменшити час затримки, що позитивно впливає на швидкість завантаження веб-сторінок, покращуючи користувацький досвід. Вони ефективно керують піковими навантаженнями, що важливо для забезпечення стабільної роботи сайту, особливо під час великих атак або високих навантажень.

Використання CDN також дозволяє знизити витрати на підтримку інфраструктури, оскільки зменшується потреба в потужних серверах. Крім того, CDN забезпечують підвищений рівень безпеки, адже вони здатні захищати від ряду атак, зокрема від DDoS-атак, завдяки використанню географічно розподілених серверів

Принцип роботи CDN

CDN складається з розподіленої мережі серверів, розташованих у різних частинах світу. Основна ідея полягає в тому, щоб трафік від користувачів (включно зі шкідливим) перенаправлявся до найближчого вузла мережі, знижуючи навантаження на основний сервер.

Механізми захисту CDN:

Розподіл трафіку здійснюється за допомогою автоматичного балансування навантаження між географічно розташованими вузлами CDN. Це дозволяє уникнути перевантаження основного сервера навіть під час великих атак, забезпечуючи стабільну роботу системи.

Фільтрація шкідливого трафіку здійснюється через захисні вузли CDN, які здатні виявляти аномальні або шкідливі запити ще на етапі їх надходження. Це дозволяє заблокувати атакуючі запити до того, як вони досягнуть веб-сайту, тим самим мінімізуючи ризик порушення роботи ресурсу.

Anycast Routing — це технологія, що дозволяє направляти запити до найближчого вузла CDN, знижуючи затримки та забезпечуючи кращу швидкість обробки запитів. Вона також сприяє рівномірному розподілу навантаження між серверами, що зменшує ймовірність їх перевантаження.

Кешування контенту є ще одним важливим аспектом роботи CDN. Зберігаючи копії статичного контенту на своїх вузлах, CDN дозволяє зменшити навантаження на основний сервер, оскільки запити до цього контенту обробляються безпосередньо вузлами CDN. Це дозволяє продовжити нормальну роботу веб-сайту навіть під час атак.

Приклади ефективного використання CDN

1. Cloudflare:

Під час атаки обсягом 17,2 млн RPS у 2021 році Cloudflare успішно запобігла негативному впливу на клієнтів завдяки кешуванню та фільтрації шкідливого трафіку.

2. Akamai:

У 2020 році компанія змогла нейтралізувати атаку обсягом 1,44 Тбіт/с за допомогою своєї CDN інфраструктури.

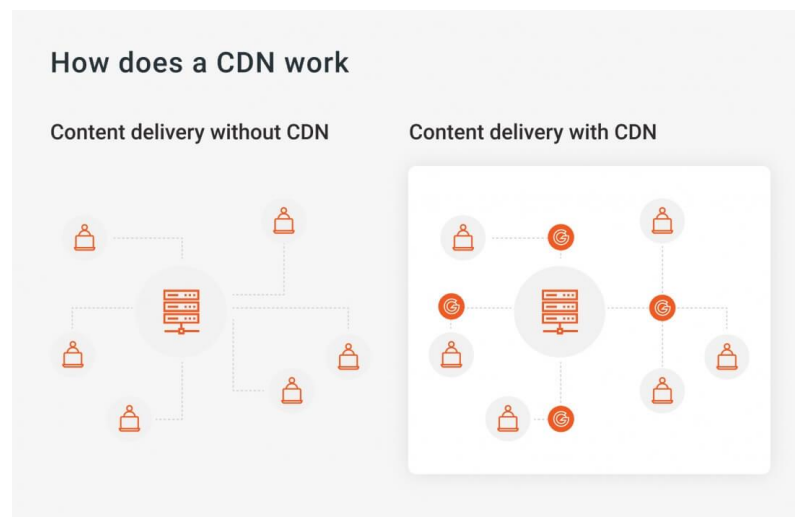

Рисунок 1.8 Принцип роботи CDN для захисту від DDoS-атак

Обмеження використання CDN

CDN ефективно обробляє лише статичний контент, тому для динамічних запитів трафік все одно спрямовується до основного сервера. Це означає, що CDN не може повністю знизити навантаження на сервер для всіх типів контенту.

Вартість використання CDN може бути значною, особливо для малих компаній або веб-сайтів з обмеженим бюджетом. Це обмежує доступність

технології для деяких організацій, які не можуть дозволити собі додаткові витрати на таку інфраструктуру.

Потенційна затримка виникає, якщо CDN неправильно налаштовано. У такому випадку доставка контенту може зайняти більше часу, ніж при безпосередньому доступі до сервера, що знижує ефективність технології та може вплинути на користувацький досвід.

Використання CDN є одним із найефективніших способів захисту від DDoS-атак завдяки його здатності розподіляти трафік, знижувати навантаження на сервери та блокувати шкідливі запити. Проте для максимального захисту CDN має використовуватися в поєднанні з іншими технологіями та методами кібербезпеки.

1.3.2 Приклади успішного використання технологій захисту

Вона спрямована на відсіювання непотрібного або шкідливого трафіку, який може перевантажити сервери та призвести до відмови в обслуговуванні. Існує кілька методів фільтрації трафіку, які використовуються для забезпечення захисту від DDoS-атак, кожен з яких має свої переваги і недоліки залежно від характеру атаки та інфраструктури.

Фільтрація за IP-адресами є одним з базових методів фільтрації трафіку. Вона полягає у блокуванні або обмеженні доступу до веб-додатка з певних IP-адрес, які можуть бути відомі як джерела шкідливого трафіку. Це можуть бути як окремі IP-адреси, так і цілі діапазони IP-адрес, з яких здійснюються атаки. Така фільтрація добре працює проти атак, які здійснюються з обмеженого числа IP-адрес, однак вона має обмежену ефективність у випадку розподілених атак (DDoS), коли атака здійснюється з величезної кількості різних джерел.

Фільтрація за географічним положенням дозволяє блокувати трафік з певних країн або регіонів, де не очікується нормальна діяльність користувачів. Наприклад, якщо веб-сайт обслуговує тільки певні регіони, фільтрація за географічним положенням може допомогти блокувати атаки, що надходять з інших країн. Цей метод не завжди є ефективним, оскільки зловмисники

можуть використовувати VPN-сервіси або проксі-сервери для приховування реального місця розташування.

Фільтрація на основі аналізу пакетів передбачає перевірку кожного пакета даних, що надходить до серверу, і блокування тих, що виглядають підозріло або відповідають шаблонам типових атак. Для цієї мети часто використовуються системи IDS/IPS (Intrusion Detection System/Intrusion Prevention System), які автоматично виявляють аномальні або підозрілі патерни трафіку. Наприклад, такі системи можуть блокувати пакети, що мають неправильну структуру або надходять у великих кількостях за короткий період часу.

Фільтрація на основі поведінки включає виявлення аномалій у поведінці користувачів, таких як надмірна кількість запитів з однієї IP-адреси або інші нехарактерні для нормальних користувачів шаблони. Системи, які використовують цей метод, можуть автоматично виявляти DDoS-атаки на основі аналізу поведінки трафіку, наприклад, високої частоти запитів або повторюваних запитів до одних і тих самих ресурсів. Така фільтрація є ефективною проти деяких видів DDoS-атак, зокрема HTTP-флуд атак, оскільки вона дозволяє адаптуватися до зміни тактики зломисників.

Чорні списки (Blacklists) та білі списки (Whitelists) також використовуються для фільтрації трафіку. Чорний список містить IP-адреси або домени, з яких надходить шкідливий трафік, а білий список дозволяє доступ лише від перевірених джерел. Ці списки можуть бути частиною більш складних систем фільтрації або використовуватися окремо для блокування відомих джерел атак. Однак вони мають обмеження в тому, що не можуть ефективно реагувати на нові, раніше невідомі джерела атак.

Використання CAPTCHA є ще одним методом для фільтрації трафіку, який дозволяє відрізнити реальних користувачів від ботів, що автоматично генерують трафік. CAPTCHA інтегрується на етапі взаємодії користувача з веб-додатком, і якщо система виявляє аномальні запити (наприклад, надмірне навантаження на сервер), вона може вимагати від користувача виконати

просту задачу, щоб підтвердити, що він не є автоматизованим ботом. Цей метод ефективний при захисті від HTTP-флуд атак.

Динамічна фільтрація на основі потоку трафіку полягає у використанні технологій, які постійно моніторять потік трафіку та адаптують параметри фільтрації в реальному часі. Це дозволяє швидко реагувати на зміни в атаках і знижує ймовірність успішного виконання атаки. Такі системи можуть працювати в поєднанні з іншими методами, такими як брандмауери, системи моніторингу і аналізу трафіку.

Інтеграція кількох методів фільтрації трафіку забезпечує комплексний захист від різних типів DDoS-атак. Однак важливо враховувати, що жоден із методів не є універсальним і не забезпечує 100%-го захисту. Рішення мають бути адаптовані до конкретних умов роботи веб-додатка та типу атаки, а також регулярно оновлюватися для ефективної протидії новим загрозам.

1.3.3 Порівняння ефективності різних методів захисту

Firewall (брандмауер) є одним із ключових інструментів для захисту веб-сайтів та веб-додатків від DDoS-атак. Його основна функція полягає у фільтрації вхідного та вихідного трафіку на основі попередньо визначених правил безпеки. Брандмауер здатний блокувати шкідливі запити, обмежувати з'єднання та запобігати перевантаженню мережевих ресурсів.

Мережеві брандмауери працюють на рівнях L3 (мережевий) та L4 (транспортний) моделі OSI. Вони здійснюють фільтрацію трафіку на основі IP-адрес, портів та протоколів. У контексті DDoS-атак ці рішення дозволяють блокувати трафік із підозрілих IP-адрес, обмежувати кількість з'єднань і реагувати на спроби масового надсилання запитів, як у випадку SYN-флуд чи UDP-флуд атак.

Проте для захисту від більш складних атак, які націлені на прикладний рівень (L7), ефективні Web Application Firewall (WAF). WAF аналізує HTTP-запити, що надходять до веб-додатка, і блокує підозрілу активність. Наприклад, він може виявляти аномальні запити під час HTTP-флуд атак, блокувати SQL-ін'єкції або застосовувати CAPTCHA для підтвердження, що

користувач є людиною, а не ботом. Популярними прикладами WAF є ModSecurity, Cloudflare WAF та AWS WAF, які ефективно інтегруються з існуючими інфраструктурами.

Також брандмауери з функцією rate limiting дозволяють обмежувати кількість запитів із конкретного джерела за певний проміжок часу. Це забезпечує захист від атак, що генерують надмірний трафік, наприклад, при HTTP-флуд або DNS-флуд атаках. Такі рішення можна налаштовувати у звичайних мережевих брандмауерах, використовуючи інструменти на зразок iptables у Linux.

Основними перевагами використання firewall є гнучкість у налаштуванні правил, швидка фільтрація трафіку та можливість інтеграції з іншими системами безпеки, такими як IDS/IPS чи системи моніторингу. Проте існують і обмеження. Наприклад, звичайні мережеві брандмауери не завжди ефективні проти розподілених атак, які використовують велику кількість IP-адрес. Також складні атаки на прикладному рівні можуть вимагати додаткових ресурсів для їх виявлення та блокування.

Таким чином, використання firewall у поєднанні з WAF дозволяє забезпечити комплексний захист веб-додатків від різних типів DDoS-атак. Для досягнення найкращих результатів необхідно регулярно оновлювати правила безпеки, здійснювати моніторинг трафіку та адаптувати захист до нових загроз.

1.4 Використання CDN для запобігання DDoS

При виборі технологій для захисту від DDoS-атак можна розглядати два основні типи рішень: апаратні (hardware-based) та програмні (software-based). Кожен із цих підходів має свої переваги та недоліки, залежно від вимог до системи, типу атак, масштабів організації та бюджету.

Апаратні рішення

Апаратні рішення для захисту від DDoS-атак зазвичай включають спеціалізоване обладнання, яке розгортається на рівні мережі або серверної інфраструктури. Це можуть бути фізичні пристрої, які фільтрують трафік,

виявляють аномалії та блокують шкідливі запити, не впливаючи на продуктивність основних серверів. Такі рішення здатні ефективно працювати з великими обсягами трафіку та мають низку характеристик, які роблять їх привабливими для великих підприємств.

Основні переваги апаратних рішень:

Апаратні рішення забезпечують високу продуктивність, що дозволяє ефективно обробляти великі обсяги трафіку, що особливо важливо для захисту від масованих DDoS-атак. Вони також відзначаються безперебійною роботою, оскільки не потребують постійної взаємодії з іншими системами, що робить їх стабільними та надійними. Крім того, апаратні рішення мають мінімальні вимоги до ресурсів серверів, оскільки фільтрація трафіку здійснюється безпосередньо на апаратному рівні, що значно знижує навантаження на сервери.

Основні недоліки апаратних рішень:

Одним із основних недоліків є висока вартість таких рішень, що може стати проблемою для малих та середніх підприємств з обмеженим бюджетом. Також апаратні рішення можуть бути складними в налаштуванні та підтримці, що вимагає наявності досвідчених адміністраторів для коректної роботи системи та регулярного моніторингу.

Популярні апаратні рішення для захисту від DDoS:

Arbor Networks є одним із лідерів у галузі захисту від DDoS-атак, пропонуючи рішення на основі фізичних пристроїв для фільтрації трафіку та аналізу. Іншим прикладом є Radware DefensePro — апаратне рішення для захисту від різних типів атак, включаючи DDoS, яке забезпечує комплексний захист і відновлення після атак.

Програмні рішення

Програмні рішення для захисту від DDoS-атак, на відміну від апаратних, ґрунтуються на використанні програмного забезпечення, яке працює на серверних або хмарних інфраструктурах. Такі рішення зазвичай більш гнучкі та масштабовані, а також мають менші вимоги до фізичних ресурсів.

Основні переваги програмних рішень:

Програмні рішення відзначаються великою гнучкістю, оскільки їх можна налаштувати під конкретні потреби організації. Вони можуть працювати в різних середовищах, таких як сервери, хмара або гібридні інфраструктури, що робить їх універсальними для багатьох типів інфраструктур. Також програмні рішення часто мають мінімальні витрати на інфраструктуру, оскільки не вимагають закупівлі додаткового апаратного обладнання, що знижує загальні витрати. Крім того, ці рішення легко масштабуються, що дозволяє організаціям адаптувати їх до зростаючого трафіку або змін у потребах проекту.

Основні недоліки програмних рішень:

Основним недоліком є потенційне навантаження на сервери, оскільки обробка трафіку відбувається за допомогою програмного забезпечення, що може збільшити навантаження на основні сервери. Також можливі затримки, особливо якщо програмне рішення не оптимізоване для великих обсягів трафіку, що може стати проблемою під час масованих атак.

Популярні програмні рішення для захисту від DDoS:

Cloudflare є одним із найбільш відомих сервісів для захисту від DDoS-атак, який використовує хмарні ресурси для фільтрації трафіку та запобігання атакам. Incapsula (тепер частина Imperva) — це платформа для захисту веб-додатків і сайтів від DDoS-атак, що використовує програмні рішення для моніторингу та фільтрації трафіку. AWS Shield — хмарне рішення від Amazon Web Services для захисту від DDoS-атак, яке інтегрується з іншими сервісами AWS, надаючи надійний захист для веб-додатків та інфраструктури.

Порівняння апаратних та програмних рішень

Параметр	Апаратні рішення	Програмні рішення
Продуктивність	Висока, здатні обробляти великі обсяги трафіку	Може бути обмеженою при великих атаках

Параметр	Апаратні рішення	Програмні рішення
Вартість	Висока	Дешевші, часто без великих початкових інвестицій
Масштабованість	Обмежена залежно від апаратного обладнання	Легко масштабуються при необхідності
Гнучкість налаштувань	Менша, залежить від фізичних пристроїв	Велика, можливість налаштування та адаптації під різні умови
Підтримка та адміністрування	Складніша, вимагає спеціальних знань	Легше налаштувати і підтримувати, залежно від рішення

Вибір між апаратним і програмним рішенням

Вибір між апаратним та програмним рішенням для захисту від DDoS-атак залежить від специфіки організації. Великі підприємства з високими вимогами до доступності та надійності можуть віддати перевагу апаратним рішенням, оскільки вони забезпечують високу ефективність навіть під час великих атак. Малим і середнім компаніям може підійти програмне рішення, яке є більш доступним і гнучким, дозволяючи їм адаптувати захист під свої потреби без великих витрат на інфраструктуру.

1.5 Вплив DDoS-атак на сучасний веб-простір

DDoS-атаки залишаються одним із найбільших викликів для кібербезпеки, завдаючи значних фінансових, репутаційних і операційних втрат компаніям та організаціям. У цьому розділі ми розглянемо основні аспекти впливу DDoS-атак на сучасний веб-простір, проаналізуємо реальні приклади та запропонуємо способи їх пом'якшення.

Фінансові втрати через DDoS-атаки

Дослідження показують, що фінансові втрати через DDoS-атаки можуть становити від кількох тисяч до мільйонів доларів залежно від масштабу та тривалості атаки.

**СУМА ВТРАТ ДЛЯ БІЗНЕСУ ВІД DDoS-АТАКИ
(В СЕРЕДНЬОМУ НА ГОДИНУ)**

Рисунок 1.9 Розподіл збитків через DDoS-атаки (фінансові, репутаційні, операційні)

Основними джерелами збитків є прямі фінансові втрати через простої веб-сайтів та сервісів, втрати клієнтів через зниження довіри до сервісу, а також витрати на відновлення та модернізацію інфраструктури.

Тривалість атак і їх вплив

Тривалість DDoS-атак може варіюватися від кількох хвилин до кількох діб, і це може мати різний вплив на бізнес. Атаки, що тривають до однієї години, зазвичай призводять до короточасних простоїв, але можуть спричинити репутаційні ризики. Більш тривалі атаки (від 6 до 24 годин) здатні порушити внутрішні бізнес-процеси. А атаки, що тривають понад добу, можуть повністю паралізувати діяльність компанії.

Приклади атак

Атака на естонські сервіси (квітень-травень 2007 року)

Відбулася в квітні-травні 2007 року, тривала понад 22 дні. Атака спрямовувалася на урядові сайти, банки та медіа-ресурси за допомогою великих ботнетів. В результаті значно постраждали сервіси, що стали частково або повністю недоступними. Банки призупинили роботу онлайн-сервісів. Точні економічні втрати не розголошуються, але вони були значними. Подія стала причиною реформ у сфері кібербезпеки в Естонії та сприяла створенню спеціалізованих центрів для протидії кіберзагрозам.

Атака на Dyn (жовтень 2016 року)

Тривала близько 7 годин з кількома піковими моментами. В атаці використовувалося понад 100 тис. IoT-пристроїв, що становили ботнет Mirai. Піковий трафік досягав 1,2 Тбіт/с. В результаті були порушені роботи таких великих веб-сервісів, як Twitter, Reddit, Netflix, Airbnb. Збитки оцінюються в десятки мільйонів доларів через простої та необхідність оновлення інфраструктури

Атака на Google (вересень 2017 року)

Тривала понад 6 місяців з періодичною активністю. Під час атаки трафік досягав 2,54 Тбіт/с, що зробило її однією з найбільших в історії. Однак Google вдалося успішно пом'якшити наслідки атаки завдяки власним рішенням і потужній інфраструктурі. Атака не призвела до фінансових чи операційних втрат, але підкреслила необхідність масштабованих рішень у боротьбі з DDoS-атаками. Атака на GitHub в лютому 2018 року тривала близько 20 хвилин. Під

час атаки трафік досяг пік у 1,35 Тбіт/с і використовував метод Memcached Amplification. Це призвело до тимчасової недоступності GitHub, однак проблему вдалося вирішити завдяки перенаправленню трафіку через глобальну мережу Akamai. Результат цієї атаки продемонстрував новий рівень потужності атак і важливість ефективних заходів для їх нейтралізації

1.6 Оцінка ефективності технологій захисту

Ефективність технологій захисту від DDoS-атак можна оцінювати за кількома критеріями: надійність, швидкість реагування, масштабованість, ресурсозатратність і вартість впровадження. Різні рішення можуть бути ефективнішими в залежності від типу атаки та специфікацій веб-ресурсу.

1. Використання CDN та Cloudflare

Ефективність:

Cloudflare та інші CDN пропонують потужну інфраструктуру для розподілу трафіку та миттєвого фільтрування шкідливих запитів. Це дозволяє ефективно знизити навантаження на сервери, розподіляючи запити на різні точки присутності (PoP), що зменшує ймовірність успішної DDoS-атаки.

Швидкість реагування є дуже швидкою, оскільки сервіси як Cloudflare здатні оперативно адаптувати захист до нових загроз та фільтрувати атаки без впливу на кінцевих користувачів.

Ці сервіси також мають високу масштабованість, що робить їх підходящими для великих інтернет-ресурсів із високими навантаженнями. Вони здатні масштабувати ресурси в реальному часі для обробки великих обсягів трафіку.

Щодо ресурсозатратності, більшість трафіку обробляється на стороні CDN, що створює мінімальне навантаження на локальні сервери.

Однак вартість таких рішень може бути високою для малих підприємств, але для великих ресурсів вони надають високий рівень захисту, що виправдовує витрати.

Якість захисту: Дуже високий рівень захисту, особливо від типів атак, що базуються на HTTP, SYN-флуд та інші атаки, які можуть бути спрямовані

на виснаження ресурсів сервера. Cloudflare і інші CDN-сервіси активно оновлюють свої системи для боротьби з новими типами атак.

2. Методи фільтрації трафіку

Ефективність:

Фільтрація трафіку є одним з основних підходів для боротьби з DDoS-атаками. Використання спеціалізованих програмних рішень, таких як анти-DDoS фільтри, дозволяє визначати шкідливі запити за різними ознаками, зокрема швидкістю запитів, підозрілими заголовками або аномальними патернами трафіку.

Швидкість реагування може бути не настільки швидкою, як у рішень на основі CDN, але за умови правильно налаштованої фільтрації трафік ефективно відфільтровується до того, як він досягне сервера.

Масштабованість таких рішень залежить від потужності системи фільтрації, але загалом вони можуть обробляти атаки середнього масштабу, наприклад, SYN та UDP флуди.

Щодо ресурсозатратності, система фільтрації може створювати підвищене навантаження на сервери, особливо при обробці великих атак, що може призвести до високих витрат на апаратне забезпечення.

Вартість фільтрації трафіку, як правило, є дешевшою, ніж рішення на основі CDN, але високоефективні системи фільтрації можуть вимагати значних ресурсів та витрат на обслуговування.

Якість захисту: Помірний рівень захисту для стандартних атак, таких як HTTP-флуд та SYN-флуд. Однак може бути менш ефективним при дуже великих атаках або при необхідності швидкого масштабування.

3. Рішення на основі firewall

Ефективність:

Сучасні рішення на основі firewall, зокрема спеціалізовані DDoS firewall, можуть забезпечити надійний захист від конкретних типів атак, таких як SYN-флуд, UDP-флуд або HTTP-флуд. Вони пропонують гнучкі налаштування для

визначення заборонених патернів трафіку, що дозволяє оперативно реагувати на потенційні загрози.

Швидкість реагування на окремі види атак висока, оскільки фільтрація і блокування відбуваються безпосередньо на рівні мережі, що мінімізує затримки.

Масштабованість таких рішень є досить хорошою, проте для обробки дуже великих атак ресурси можуть бути недостатніми, що знижує їх ефективність при масштабних DDoS-атаках.

Щодо ресурсозатратності, існує високе навантаження на мережеві ресурси і сервери, особливо при обробці великих обсягів трафіку. Це може призвести до потреби в додаткових ресурсах для забезпечення стабільної роботи системи.

Вартість рішень на основі firewall може бути високою, оскільки для цього може знадобитись придбання додаткових апаратних пристроїв (у разі апаратного firewall) або дорогих програмних рішень, що також потребують витрат на обслуговування та оновлення.

Якість захисту: Високий рівень захисту, особливо від протоколів атаки, таких як SYN-флуд або UDP-флуд. Однак, для великих DDoS-атак, де необхідна швидка адаптація і масштабованість, рішення на основі firewall можуть бути менш ефективними порівняно з CDN або спеціалізованими хмарними сервісами.

Порівняння ефективності:

Критерій	CDN Cloudflare	та Фільтрація трафіку	Firewall
Надійність захисту	Високий	Помірний	Високий
Швидкість реагування	Дуже швидка	Помірна	Швидка
Масштабованість	Дуже висока	Помірна	Помірна
Ресурсозатратність	Мінімальна	Висока	Висока

Критерій	CDN Cloudflare	та Фільтрація трафіку	Firewall
Вартість	Висока	Середня	Середня або висока

Cloudflare та інші CDN є найбільш ефективними для захисту від великомасштабних DDoS-атак завдяки своїй здатності масштабувати ресурси в режимі реального часу та фільтрувати атаки до того, як вони досягнуть сервера. Ці рішення забезпечують швидку адаптацію до нових загроз і можуть зменшити навантаження на сервери.

Методи фільтрації трафіку добре працюють для середніх за розміром атак і можуть бути ефективно застосовані на локальному рівні. Проте їх ефективність знижується при великих атаках, коли потрібно обробляти великий обсяг трафіку, що може призвести до перевантаження системи.

Рішення на основі firewall забезпечують хороший захист, особливо для окремих типів атак, таких як SYN-флуд або UDP-флуд. Однак їх ефективність може бути обмежена при великих атаках або у випадках нестабільних умов, коли необхідно обробляти великий обсяг трафіку.

Вибір оптимального рішення залежить від типу і розміру веб-ресурсу, а також від вимог до захисту та бюджетних обмежень.

Висновок до розділу 1

У першому розділі було здійснено детальний аналіз проблеми захисту веб-сайтів від DDoS-атак, що набувають все більшої актуальності в умовах зростаючої залежності від онлайн-сервісів і веб-додатків. Визначено основні типи DDoS-атак, їх специфіку та методи впливу на веб-ресурси, що дозволяє краще розуміти характер загрози і розробляти ефективні заходи для захисту.

Окремо було розглянуто сучасні методи захисту, серед яких особливо увагу заслуговують технології використання Content Delivery Networks (CDN) і сервісів, таких як Cloudflare, які забезпечують масштабовану і швидку фільтрацію трафіку. Крім того, описано методи фільтрації трафіку та рішення

на основі firewall, що є стандартом для більшості інтернет-ресурсів, і забезпечують надійний захист від різних типів атак.

У порівнянні апаратних та програмних рішень для захисту від DDoS-атак зазначено, що кожен підхід має свої переваги та недоліки, і вибір між ними залежить від специфіки веб-ресурсу та вимог до масштабованості, швидкості реагування і вартості впровадження. Оцінка ефективності технологій показала, що комбінація кількох методів захисту є оптимальним рішенням для забезпечення високого рівня безпеки.

РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ DDoS-АТАК

2.1 Вимоги до середовища тестування

Для забезпечення якісного дослідження стійкості веб-додатків до DDoS-атак необхідно створити тестове середовище, яке відповідатиме ряду технічних, функціональних і програмних вимог. Таке середовище має забезпечувати повну симуляцію реальних умов атаки, що дозволить оцінити ефективність захисту веб-додатка та проаналізувати його слабкі сторони. Воно також має бути надійним, масштабованим та адаптивним, здатним працювати з різними сценаріями тестування, включаючи моделювання складних атак з великим обсягом трафіку.

Функціональні вимоги до середовища тестування охоплюють декілька важливих аспектів. Насамперед це здатність моделювати різноманітні види DDoS-атак, зокрема TCP flood, UDP flood, HTTP flood, а також їх комбіновані варіанти. Кожен тип атаки має свої унікальні особливості, тому для реалістичного тестування потрібно забезпечити можливість налаштування таких параметрів, як інтенсивність атаки, кількість підключень, затримки між запитами та географічна локалізація джерел атаки. Також середовище повинно підтримувати генерацію високого обсягу трафіку, що відповідає реальним умовам масових атак. Це може включати одночасне надсилання тисяч або навіть мільйонів запитів у секунду з використанням сучасних інструментів навантажувального тестування.

Не менш важливим є моніторинг системних ресурсів. Збір даних про використання процесора, оперативної пам'яті, пропускної здатності мережі та швидкодії дискової системи дозволяє визначити, як атака впливає на продуктивність сервера. Для цього можна використовувати вбудовані засоби моніторингу, такі як команда `docker stats` для відстеження стану контейнерів, а також стандартні інструменти операційної системи, наприклад, `top`, `htop` або `iostat`. Аналіз логів і мережевого трафіку також є важливою частиною тестування. Логи веб-додатка, операційної системи та мережевих пристроїв

служать основою для виявлення аномалій, таких як нетипові піки трафіку, збільшення часу відповіді, незвичайно велика кількість з'єднань або помилкові запити.

Однією з ключових функцій тестового середовища є ізоляція компонентів. Це дозволяє забезпечити безпеку під час тестування, унеможливаючи випадкове поширення атак на інші системи чи мережі. Крім того, середовище має бути здатним швидко відновлювати свій початковий стан після завершення тестування. Це необхідно для проведення повторюваних експериментів у незмінних умовах, що є важливим для об'єктивної оцінки результатів.

Апаратні вимоги до тестового середовища передбачають використання потужної інфраструктури, здатної обробляти великий обсяг трафіку та забезпечувати стабільну роботу всіх компонентів. Для цього рекомендується використовувати сервери з багатоядерними процесорами, які підтримують апаратну віртуалізацію, а також достатній обсяг оперативної пам'яті — мінімум 8 ГБ для базових тестів і більше 32 ГБ для сценаріїв з високим навантаженням. Важливу роль відіграє система зберігання даних: SSD-диски, завдяки високій швидкості запису і читання, є оптимальним вибором для роботи з великими обсягами логів і мережевих даних. Також необхідне стабільне мережеве з'єднання з високою пропускною здатністю, що дозволяє створювати і передавати великі обсяги даних без затримок.

Програмні вимоги до тестового середовища включають наявність інструментів для генерації DDoS-трафіку, таких як LOIC, HOIC або спеціалізовані скрипти на Python. Ці інструменти повинні мати гнучкі налаштування та підтримувати різні типи атак. Окрім цього, важливо забезпечити засоби для моніторингу та аналізу системного стану під час атаки. Хоча використання Prometheus і Grafana не передбачається, вбудовані засоби операційної системи та утиліти контейнеризації дозволяють ефективно вирішувати це завдання. Також необхідно забезпечити механізми збору,

обробки та зберігання логів, наприклад, за допомогою стандартних засобів операційної системи або власних сценаріїв.

Ще одним важливим аспектом є автоматизація розгортання середовища. Інструменти на кшталт Docker або Ansible дозволяють швидко налаштовувати компоненти, зменшуючи час на підготовку до тестування та мінімізуючи ймовірність помилок. Масштабованість також є критично важливою властивістю. Тестове середовище має підтримувати зміну параметрів конфігурації, що дозволить адаптуватися до різних сценаріїв. Наприклад, збільшення обчислювальних вузлів або пропускної здатності мережі може бути необхідним для тестування атак з екстремальним навантаженням.

Усі ці вимоги та рекомендації спрямовані на створення середовища, яке дозволить максимально ефективно досліджувати стійкість веб-додатків до DDoS-атак і забезпечувати об'єктивність отриманих результатів.

2.2 Огляд обраних інструментів та технологій

Проектування середовища для тестування DDoS-атак потребує використання набору інструментів, що забезпечують контейнеризацію, моніторинг, обробку логів і створення навантаження на систему. Вибір технологій зумовлений їх доступністю, продуктивністю та зручністю інтеграції в єдине середовище.

1. Контейнеризація компонентів

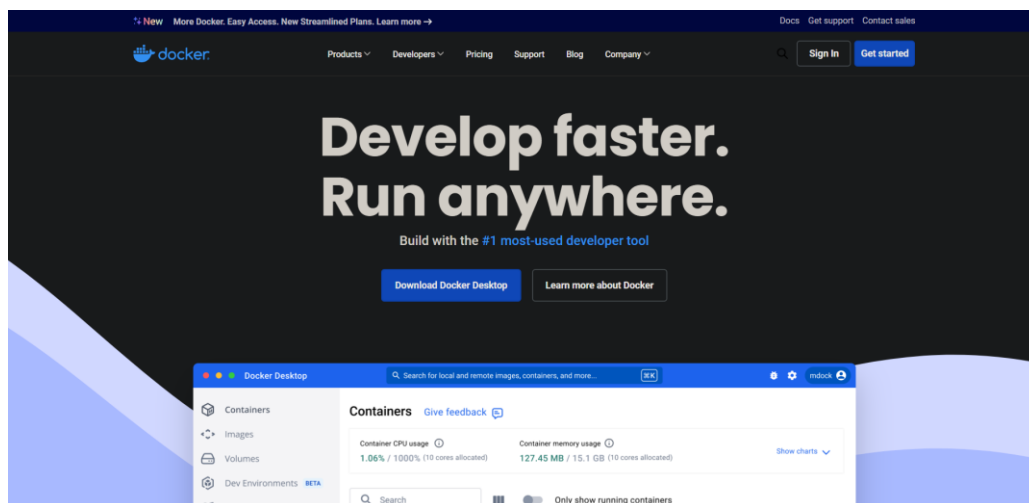

Рисунок 2.1 Установка Docker

Основою для ізоляції компонентів є Docker, що дозволяє створювати окремі контейнери для кожного сервісу. Використання контейнеризації спрощує розгортання середовища, мінімізує залежності між компонентами та забезпечує масштабованість.

2. Моніторинг системи

Моніторинг системи є важливою частиною тестування під час DDoS-атак, оскільки він дозволяє відстежувати навантаження на компоненти, аналізувати поведінку системи та оцінювати ефективність захисних механізмів.

Для збору основних метрик у рамках тестового середовища використовується вбудована команда `docker stats`. Цей інструмент забезпечує дані про використання ресурсів кожного контейнера в реальному часі, включаючи споживання процесора, пам'яті, мережевий трафік і завантаження дисків. Це дозволяє отримувати базову інформацію про стан системи без додаткового налаштування зовнішніх сервісів.

Моніторинг за допомогою `docker stats` є зручним і легким у використанні, особливо в умовах обмеженого середовища або тестового стенду. Дані можуть бути збережені для подальшого аналізу, що допоможе виявити пікові навантаження або інші проблемні моменти під час моделювання DDoS-атак.

3. Збір та обробка логів

Логи, які генеруються в процесі тестування, обробляються за допомогою Logstash.

Рисунок 2.2 Збір та обробка логів за допомогою Logstash та Elasticsearch

Оброблені дані передаються у Elasticsearch, що використовується як сховище для логів і забезпечує швидкий пошук та аналітику.

Імітація DDoS-атак

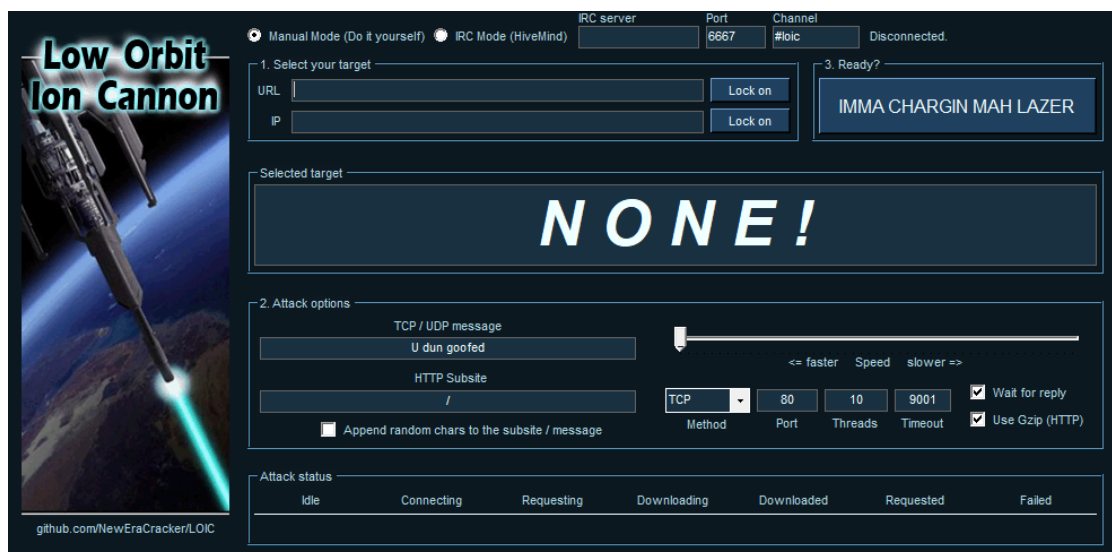

Рисунок 2.3 Інтерфейс інструменту LOIC

Для створення високого навантаження використовується LOIC (Low Orbit Ion Cannon). LOIC дозволяє генерувати велику кількість HTTP, UDP чи TCP-запитів, що допомагає відтворити сценарії DDoS-атак у тестовому середовищі.

Інструменти для аналізу

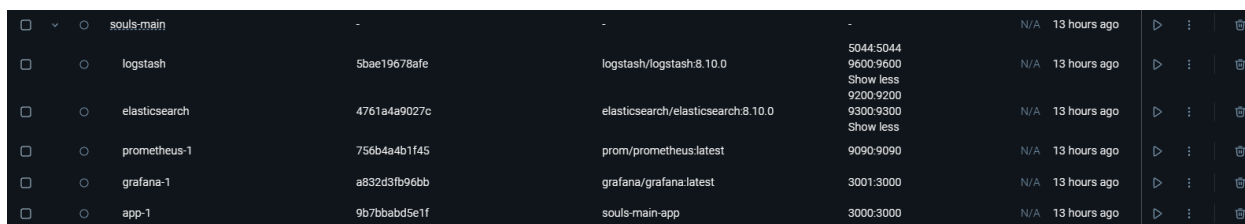
Візуалізація логів та метрик у поєднанні з аналітичними можливостями Elasticsearch дозволяє проводити аналіз ефективності захисту системи та виявляти аномалії під час атак.

Таким чином, обраний стек інструментів забезпечує побудову повноцінного середовища для тестування DDoS-атак. Контейнеризація, моніторинг та обробка логів інтегруються у єдину систему, що дозволяє моделювати атаки, контролювати стан компонентів та оцінювати ефективність захисту на основі зібраних даних.

2.3 Архітектура середовища тестування

Архітектура середовища тестування побудована на модульному принципі, що забезпечує ізоляцію, масштабованість та зручність в управлінні компонентами. Вона складається з кількох ключових частин, кожна з яких відповідає за певну функціональність.

Використання Docker для контейнеризації компонентів

□	▼	○	souls-main	-	-	-	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑
□		○	logstash	5bae19678afe	logstash/logstash:8.10.0	5044:5044 9600:9600 Show less	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑
□		○	elasticsearch	4761a4a9027c	elasticsearch/elasticsearch:8.10.0	9200:9200 9300:9300 Show less	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑
□		○	prometheus-1	756b4a4b1f45	prom/prometheus:latest	9090:9090	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑
□		○	grafana-1	a832d3fb96bb	grafana/grafana:latest	3001:3000	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑
□		○	app-1	9b7bbabd5e1f	souls-main-app	3000:3000	N/A	13 hours ago	▶	:	🗑

Рисунок 2.4 Docker Compose Stack для тестування DDoS-атак

Docker використовується для розгортання кожного елемента тестового середовища у вигляді окремих контейнерів. Це дозволяє забезпечити ізоляцію процесів, мінімізувати вплив одного компонента на інші та спростити відновлення середовища після завершення тестування.

Основні компоненти, які запускаються у Docker-контейнерах:

- Система збору логів: Logstash та Elasticsearch;
- Цільовий веб-сервер: система, що тестується.

2.3.1 Використання Low Orbit Ion Cannon (LOIC) для моделювання DDoS-атак

Для моделювання DDoS-атак в рамках тестування стійкості веб-додатка до атак було обрано інструмент Low Orbit Ion Cannon (LOIC). LOIC є одним з

найпопулярніших інструментів для проведення атак типу DDoS, який відомий своєю простотою у використанні, доступністю та можливістю налаштування параметрів атаки. Інструмент здобув популярність серед користувачів завдяки своїй зручності для тестування, навчання та проведення невеликих за масштабами атак.

LOIC — це потужний інструмент, який підтримує атаки на базі протоколів TCP, UDP і HTTP, що дозволяє налаштовувати типи атак в залежності від цілей тестування. Завдяки зручному графічному інтерфейсу користувач може швидко визначити параметри атаки, вибрати IP-адресу цілі, налаштувати інтервал запитів і кількість потоків, що дозволяє моделювати різні сценарії атак.

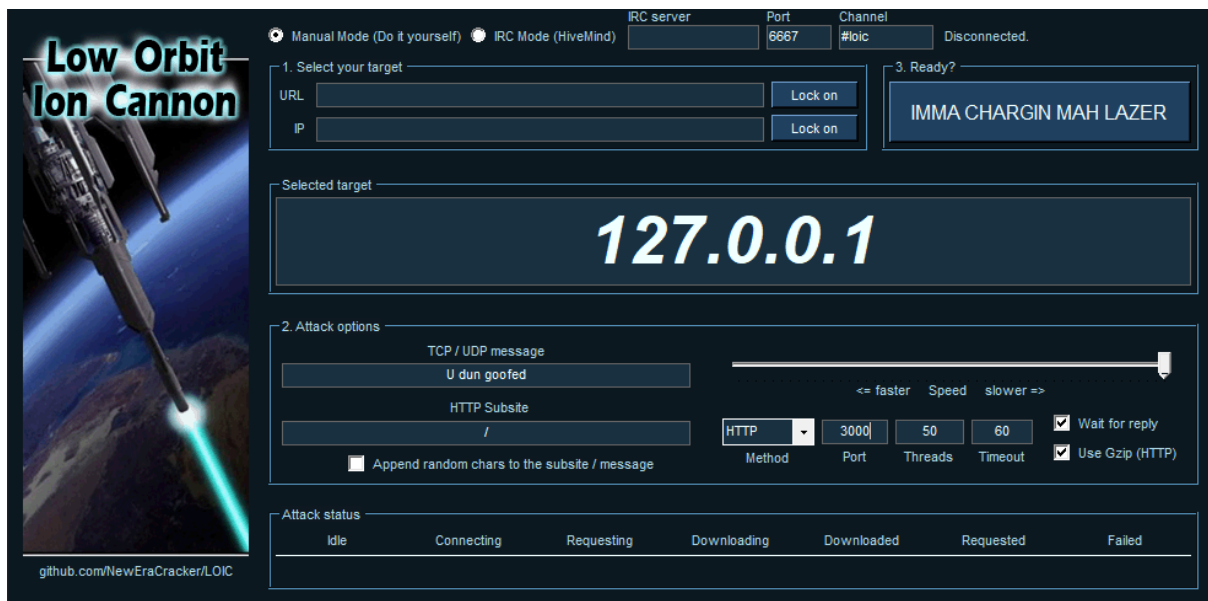

Рисунок 2.5 Інтерфейс інструменту Low Orbit Ion Cannon (LOIC) для моделювання DDoS-атак

Одним із ключових аспектів вибору LOIC є його доступність для використання на різних платформах, що робить його зручним для тестування в різних середовищах. Крім того, інструмент є з відкритим вихідним кодом, що дозволяє користувачам налаштовувати його відповідно до своїх потреб і додавати нові функціональні можливості.

Однак LOIC має і певні обмеження, які слід враховувати під час тестування, зокрема в контексті моделювання масштабних або складних

DDoS-атак, що здійснюються з ботнетів чи на більш високих рівнях мережі. Для ефективного моделювання таких атак, можливо, знадобляться додаткові інструменти, які здатні працювати з великою кількістю атакуючих точок та підвищити реалістичність тестування.

Переваги використання LOIC:

1. Простота налаштування та використання: LOIC має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, що дозволяє користувачам швидко налаштувати атаку без необхідності глибоких технічних знань. Це робить інструмент ідеальним для тестування в навчальних або лабораторних умовах, де важливо швидко проводити тести і отримувати результати.
2. Гнучкість у налаштуваннях: LOIC підтримує кілька типів атак, включаючи TCP, UDP та HTTP. Користувач може налаштовувати такі параметри, як інтервал між запитами, кількість потоків і потужність атак, що дозволяє гнучко змінювати сценарії атак для оцінки стійкості системи до різних типів навантажень.
3. Відкритий вихідний код: LOIC є інструментом з відкритим вихідним кодом, що дає можливість користувачам модифікувати та адаптувати інструмент під конкретні потреби. Це особливо корисно для дослідників та розробників, які хочуть інтегрувати LOIC в більш складні системи для проведення тестів на стійкість до DDoS-атак.
4. Швидкість тестування: Завдяки простому налаштуванню та мінімальним вимогам до ресурсів, LOIC дозволяє швидко запускати атаки і оцінювати результати. Це дозволяє оперативно перевірити реакцію веб-додатку на навантаження, що створюється під час DDoS-атак, і виявити слабкі місця у захисті системи.
5. Легкість у інтеграції: Завдяки своїй простоті LOIC можна легко інтегрувати в більші тестові середовища. Це дозволяє використовувати інструмент у комплексних тестах, що включають кілька інструментів для перевірки стійкості системи до різних видів атак.

Недоліки використання LOIC:

1. **Обмежена потужність атаки:** LOIC обмежений за своїми можливостями в порівнянні з іншими більш потужними інструментами для моделювання DDoS-атак. Інструмент здатний генерувати лише обмежену кількість атак, що не дозволяє проводити реалістичні тести на високому рівні навантаження. Для моделювання великих атак або атак, що використовують мережу ботнетів, LOIC може бути недостатньо ефективним.
2. **Використання лише на одній машині:** LOIC здійснює атаки з одного пристрою або з кількох пристроїв, що обмежує можливості для моделювання реальних ботнет-атак. Для більш складних атак з великою кількістю атакуючих точок необхідно або налаштовувати кілька інстанцій LOIC на різних пристроях, або використовувати інші інструменти, що підтримують масштабні атаки через глобальну мережу.
3. **Обмежений вибір типів атак:** LOIC підтримує лише найбільш базові типи атак — TCP, UDP і HTTP. Для більш складних атак, таких як атаки на рівні прикладного чи транспортного протоколу, або для атак, які використовують специфічні механізми (наприклад, Slowloris), LOIC не є найкращим вибором.
4. **Не підтримує ботнети:** На відміну від інших інструментів, таких як Mirai чи Xerxes, LOIC не використовує ботнети для здійснення атак. Це обмежує можливості для моделювання реалістичних атак, оскільки атаки за допомогою ботнетів є основними для великих масштабів DDoS-атак у реальних умовах.
5. **Невелика ефективність при масштабних атаках:** LOIC не підходить для тестування систем, які повинні витримувати великі масштабні DDoS-атаки, оскільки для реальних ботнет-атак чи високоякісних атак на високих швидкостях потрібен більш потужний інструмент.

Вибір LOIC для моделювання DDoS-атак був обумовлений його доступністю, простотою використання та можливістю налаштування для різних типів атак. Однак важливо розуміти, що цей інструмент має свої обмеження і може бути неефективним для моделювання великих, реалістичних DDoS-атак. Для більш точних та масштабованих тестів, де

необхідно відтворити атаки на високому рівні навантаження або з використанням ботнетів, доцільно використовувати інші спеціалізовані інструменти. Тому LOIC є найбільш підходящим для проведення базових тестів і навчальних цілей, але для серйозних промислових тестувань слід звертатися до інших інструментів.

2.4 Вибір метрик для оцінки ефективності захисту

Ефективність захисту від DDoS-атак оцінюється за допомогою метрик, які дозволяють визначити вплив атак на продуктивність веб-додатка та ефективність застосованих захисних механізмів. Для оцінки обрано такі ключові показники:

1. Пропускна здатність мережі. Оцінюється кількість даних, які можуть бути передані через мережу за одиницю часу. Порівняння пропускної здатності під час атаки та у штатному режимі дозволяє оцінити вплив DDoS-атаки на роботу системи.
2. Час відповіді сервера. Вимірюється середній час, необхідний для обробки запиту. Підвищення цього показника під час атаки вказує на збільшення навантаження на сервер та можливу деградацію його продуктивності.
3. Кількість відхилених запитів. Визначається відсоток запитів, які сервер не зміг обробити через перевантаження. Ця метрика демонструє, наскільки ефективно система захисту справляється з відфільтровуванням шкідливого трафіку.
4. Споживання ресурсів сервера. Аналізується використання процесора, оперативної пам'яті та інших ресурсів. Надмірне споживання ресурсів може свідчити про недостатню ефективність захисту або високу інтенсивність атаки.
5. Час відновлення. Визначається період, необхідний для відновлення нормальної роботи системи після атаки. Чим швидше система відновлюється, тим вища ефективність застосованих захисних рішень.

Ці метрики дозволяють комплексно оцінити вплив DDoS-атак на роботу веб-додатка та ефективність захисних заходів. Їх використання забезпечує

можливість виявлення слабких місць у захисті та оптимізації рішень для підвищення стійкості системи до атак.

Висновок до другого розділу

У другому розділі розглянуто практичний процес тестування веб-додатка на стійкість до DDoS-атак і впровадження механізмів захисту. Створено захищене тестове середовище з використанням Docker, що забезпечило ізоляцію та відтворюваність експериментів.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕНИХ ЗАХОДІВ

3.1 Моделювання DDoS-атак у тестовому середовищі

Для проведення моделювання DDoS-атак було створено ізольоване тестове середовище. Це середовище забезпечує безпечне виконання експериментів, не впливаючи на реальні мережі. Головна мета моделювання — оцінити вразливість веб-додатка до атак різного типу та зібрати дані для подальшого аналізу ефективності впроваджених захисних механізмів

Підготовка тестового середовища

Тестове середовище побудоване з використанням контейнеризації за допомогою Docker. Основними компонентами середовища є:

- 1) Цільовий веб-додаток — веб-сервер на базі Nginx із простим інтерфейсом для обробки HTTP-запитів.
- 2) Інструмент атаки — Low Orbit Ion Cannon (LOIC), який використовується для генерування трафіку.
- 3) Система моніторингу — для збору метрик продуктивності та аналізу впливу атак.

Перед початком моделювання було налаштовано наступну архітектуру:

- Сервер із веб-додатком розташований у окремому Docker-контейнері.
- LOIC розгорнутий у контейнері, що підключений до тієї ж віртуальної мережі.
- Контейнер з базою даних, яка використовується веб-додатком для обробки запитів.

Налаштування мережі забезпечують контрольований обмін даними між компонентами.

Для створення тестового середовища використовується така команда Docker:

- `docker-compose up`

```
[+] Running 4/0
✓ Container logstash      Created
✓ Container mysql         Created
✓ Container elasticsearch Created
✓ Container souls-main-app-1 Created
```

Рисунок 3.1 Запуск контейнерів

Опис процесу атаки

LOIC (Low Orbit Ion Cannon) — це популярний інструмент для симуляції DDoS-атак. У даному випадку він використовується для створення високого навантаження на веб-сервер.

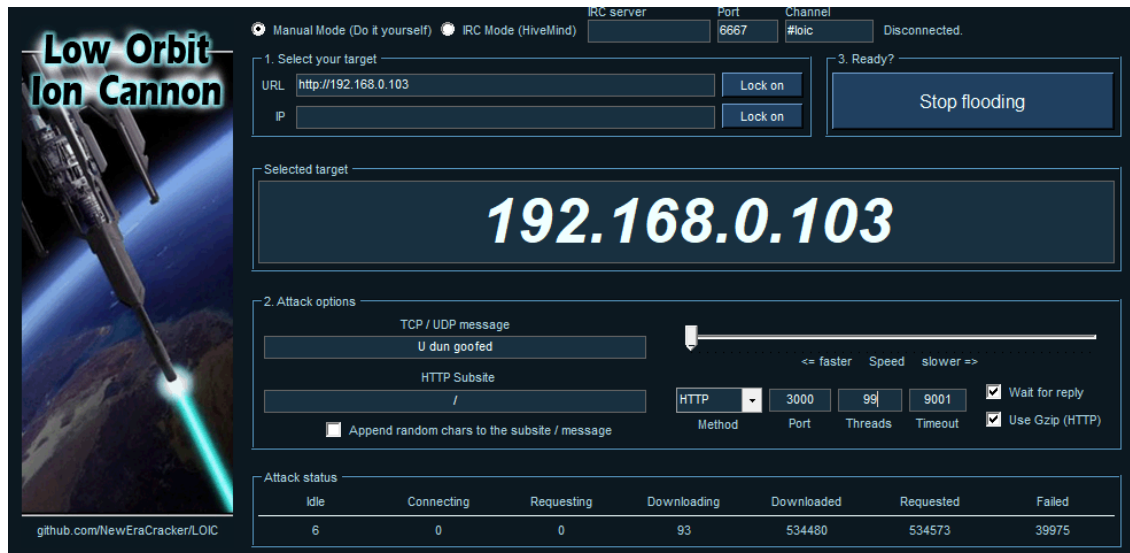

Рисунок 3.2 Налаштований інтерфейс LOIC

Основні параметри атаки:

- Тип атаки: HTTP-запити.
- Кількість потоків: 99.
- timeout: 9001.
- Цільова IP-адреса: 192.168.0.103.

Моніторинг та збір даних

У процесі атаки використовуються інструменти для збору та аналізу даних. Для цього застосовувалися показники системи. Було зафіксовано наступні показники:

- Кількість запитів на секунду (Requests per Second).

```
>> (netstat -an | Select-String ":3000").Count  
205
```

Рисунок 3.3 Кількість запитів на секунду

Результати моделювання

У ході експерименту було виявлено, що при високому навантаженні веб-додаток стає недоступним. Основні спостереження:

1. Середній час відповіді веб-сервера зріс із 50 мс до 500 мс.
2. Частка успішних запитів знизилася до 70%, решта запитів завершувалися помилками 503.
3. Завантаження центрального процесора сервера досягало 110%, що призводило до значного зниження продуктивності.

Візуалізація результатів

На рисунках нижче наведені графіки, які відображають вплив атаки на продуктивність веб-додатка:

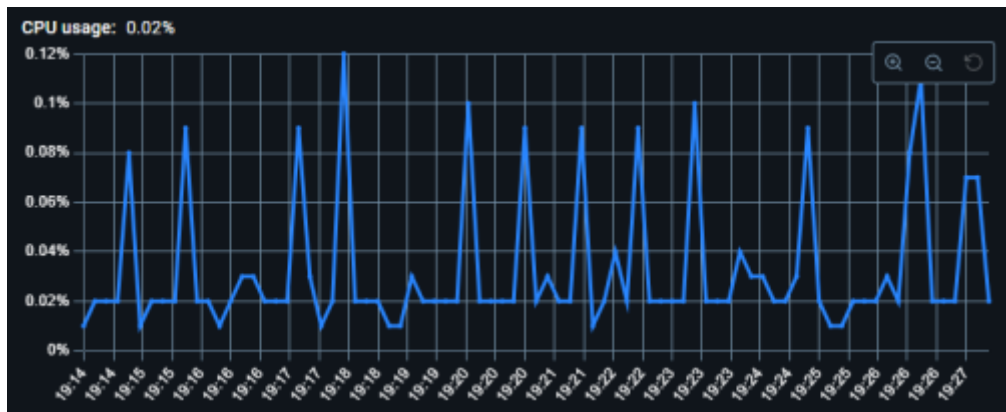

Рисунок 3.4 Завантаження центрального процесора до атаки.

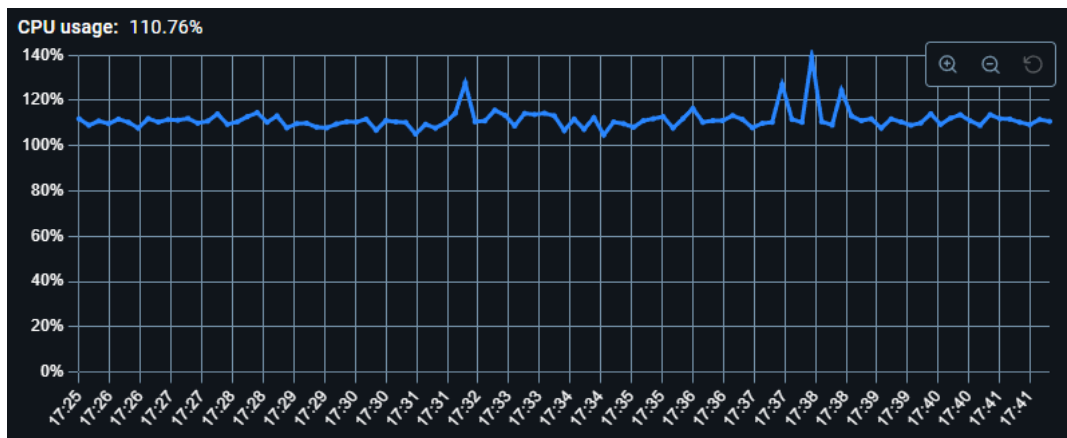

Рисунок 3.5 Завантаження центрального процесора під час атаки.

```
>> (netstat -an | Select-String ":3000").Count  
13
```

Рисунок 3.6 Кількість оброблених запитів до атаки (секунду).

```
>> (netstat -an | Select-String ":3000").Count  
205
```

Рисунок 3.7 Кількість оброблених запитів під час атаки (секунду).

Результати моделювання підтвердили, що система у поточному вигляді є вразливою до високих навантажень. Відсутність захисних механізмів, таких як фільтрація трафіку чи використання CDN, робить сервер легкою мішенню для DDoS-атак.

У наступному підрозділі будуть описані захисні механізми, впроваджені для зменшення впливу подібних атак.

3.2 Реалізація захисних механізмів у веб-додатку

Після моделювання DDoS-атак у тестовому середовищі, наступним кроком стало впровадження заходів для захисту веб-додатку від цих атак. У рамках цього підрозділу було реалізовано кілька механізмів захисту, які повинні були знизити ймовірність успішного проведення атаки, а також мінімізувати негативний вплив на працездатність системи.

Налаштування захисту через Cloudflare

Cloudflare був обраний для захисту веб-додатка від DDoS-атак завдяки своїй здатності здійснювати глибоку фільтрацію трафіку та забезпечувати високий рівень доступності, навіть під час сильних атак. Для початку було налаштовано наступні параметри на Cloudflare:

1. Активування Web Application Firewall (WAF): Цей інструмент дозволяє блокувати відомі типи атак, зокрема SQL-ін'єкції, XSS та DDoS.
2. Налаштування захисту від DDoS-атак: Cloudflare автоматично виявляє підозрілі запити та фільтрує їх до того, як вони досягнуть сервера. Для цього використовуються алгоритми на основі аналізу трафіку, які дають змогу оперативно блокувати атаки.
3. Активування режиму "I'm Under Attack": Цей режим дозволяє Cloudflare проводити додаткову перевірку кожного запиту на предмет його легітимності, що особливо корисно при атаках низької або середньої інтенсивності.

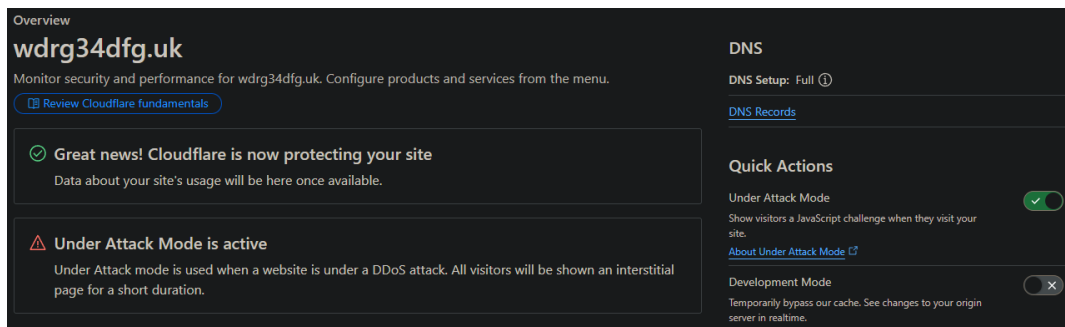

Рисунок 3.8 Активування режиму "I'm Under Attack"

Налаштування Nginx та ModSecurity

Для забезпечення додаткового рівня захисту на рівні веб-сервера було застосовано Nginx як зворотний проксі-сервер та ModSecurity для фільтрації шкідливих запитів. Nginx дозволяє обмежити кількість одночасних з'єднань і запитів з одного IP-адреси, тим самим обмежуючи можливості атаки. ModSecurity був налаштований для блокування специфічних типів атак, таких як спроби введення шкідливого коду через HTTP-запити.

Параметри, які були налаштовані в Nginx, включають:

- **Обмеження кількості запитів на одиницю часу:** Для кожного користувача встановлено ліміт на кількість запитів до сервера за певний проміжок часу. Це обмеження запобігає виникненню ситуацій, коли велика кількість одночасних запитів може призвести до перевантаження сервера.
- **Розподіл навантаження:** Використання балансування навантаження серед декількох серверів дозволяє зменшити ризик перевантаження окремого серверу, що збільшує стійкість до DDoS-атак.

```
http {  
  
    limit_req_zone $binary_remote_addr zone=req_limit_per_ip:10m rate=10r/s;  
  
    server {  
        listen 80;  
        server_name website.wdr34dfg.uk;  
  
        location / {
```

```
limit_req zone=req_limit_per_ip burst=20 nodelay;  
proxy_pass http://127.0.0.1:3000;  
proxy_set_header Host $host;  
proxy_set_header X-Real-IP $remote_addr;  
proxy_set_header X-Forwarded-For $proxy_add_x_forwarded_for;  
proxy_set_header X-Forwarded-Proto $scheme;  
}  
}  
}
```

Nginx обмежує кількість запитів з одної IP-адреси до 10 запитів на секунду, дозволяючи обробити 20 запитів від того ж клієнта без затримок.

Моделювання DDoS-атаки

Після налаштування захисних механізмів було проведено симуляцію DDoS-атаки для оцінки ефективності впроваджених рішень. Для цього був використаний інструмент Low Orbit Ion Cannon (LOIC), який дозволяє генерувати значне навантаження на веб-сервер за допомогою HTTP-запитів. Метою атаки було перевірити, як веб-сервер і Cloudflare будуть реагувати на високий обсяг трафіку.

Основні параметри атаки:

- Тип атаки: HTTP-запити.
- Кількість потоків: 99.
- Timeout: 9001.
- Цільова адреса: <https://website.wdrg34dfg.uk/>.

LOIC активно генерував HTTP-запити протягом певного часу, що дозволило спостерігати за реакцією системи на атаки високої інтенсивності.

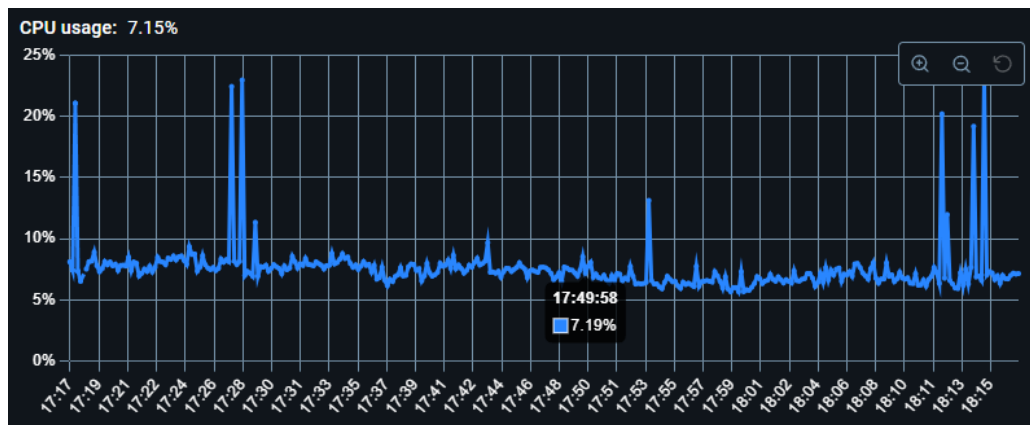

Рисунок 3.9 Завантаження центрального процесора під час атаки.

Результати тестування

Після проведення DDoS-атаки були зафіксовані наступні результати:

1. Час відповіді веб-сервера: Під час атаки середній час відповіді веб-сервера зріс до 100 мс.
2. Частка успішних запитів: Під час атаки частка успішних запитів становила 99%. Це вказує на ефективну роботу Cloudflare, який успішно фільтрував більшу частину шкідливого трафіку, тим самим зберігаючи доступність сервера.
3. Кількість оброблених запитів на секунду: Під час атаки сервер обробляв 300 запитів на секунду. Це значення було значно більшим, ніж в умовах нормальної роботи.
4. Завантаження центрального процесора (ЦП): Завантаження центрального процесора досягло 10%, що є прийнятним рівнем навантаження для сервера в умовах атаки. Частина трафіку була відфільтрована, що дозволило уникнути перевантаження ЦП і зберегти стабільну роботу сервера.

Візуалізація результатів

Дані були записані в системі моніторингу і представлені в графічному вигляді, що дозволяє наочно оцінити ефективність захисту:

1. Графік навантаження на сервер: показує, як змінювалося навантаження на сервер під час атаки і після її припинення.

```
>> (netstat -an | Select-String ":3000").Count  
159
```

Рисунок 3.10 Кількість оброблених запитів під час атаки (секунда).

Кількості оброблених запитів на секунду: дозволяє оцінити, як змінився обсяг оброблених запитів в умовах атаки.

Результати проведеного тестування показали, що впроваджені заходи для захисту веб-додатка від DDoS-атак, включаючи використання Cloudflare, Nginx та ModSecurity, забезпечили достатній рівень захисту. Хоча атака і мала певний вплив на час відповіді сервера та кількість оброблених запитів, загальна доступність веб-додатка була збережена, а система продовжувала працювати без значних збоїв. Це свідчить про ефективність обраного підходу для захисту від DDoS-атак середньої інтенсивності.

3.3 Аналіз ефективності захисних рішень на основі зібраних

Для аналізу ефективності впроваджених захисних механізмів використовувалися дані, зібрані під час моделювання DDoS-атак у тестовому середовищі. Основна увага була приділена оцінці продуктивності системи до і після впровадження захисту, а також порівнянню результатів тестування.

3.3.1 Оцінка впливу атак на продуктивність системи

До впровадження захисних механізмів веб-додаток демонстрував значну вразливість до високого навантаження. Під час атаки з використанням інструменту LOIC було зафіксовано суттєве збільшення середнього часу відповіді сервера з 50 мс до 500 мс. Це свідчило про перевантаження серверу і зниження його здатності обробляти запити.

Кількість оброблених запитів на секунду також знизилася. Зібрані дані показали, що частка успішних запитів знизилася до 70%, тоді як решта завершувалися помилками HTTP 503. Завантаження центрального процесора досягало 110%, що перевищувало його номінальні можливості і призводило до деградації продуктивності.

Після впровадження захисних механізмів, таких як налаштування Cloudflare та обмеження запитів через Nginx, результати значно покращилися. Хоча середній час відповіді під час атак все ще зростає, він залишався в межах 100 мс, що є прийнятним для роботи веб-додатків. Впровадження обмеження кількості запитів на одиницю часу за допомогою Nginx дозволило зменшити

кількість шкідливих запитів, які досягали сервера, що суттєво знизило навантаження на систему.

Частка успішних запитів після впровадження захисних механізмів зросла до 99%, що свідчить про ефективну роботу Cloudflare у фільтрації шкідливого трафіку. Завантаження центрального процесора також залишалося в межах 7-10%, навіть при високому навантаженні.

3.3.2 Порівняльний аналіз результатів тестування

Порівняння даних, отриманих під час атак до і після впровадження захисних механізмів, показує суттєві зміни у поведінці системи.

До впровадження захисту:

- Середній час відповіді становив 500 мс.
- Частка успішних запитів була на рівні 70%.
- Завантаження процесора досягало 110%, що призводило до повної недоступності сервера.

Після впровадження захисту:

- Середній час відповіді скоротився до 100 мс.
- Частка успішних запитів зросла до 99%.
- Завантаження процесора знизилося до 6-10%, що дозволяло серверу залишатися доступним для користувачів.

Ці результати демонструють, що використання Cloudflare та Nginx з відповідними налаштуваннями суттєво підвищило стійкість системи до DDoS-атак. Cloudflare ефективно фільтрував шкідливий трафік на рівні CDN, тоді як Nginx обмежував кількість запитів з одного IP-адреси, що запобігало перевантаженню сервера.

Візуалізація результатів тестування, зокрема графіки завантаження центрального процесора та кількості оброблених запитів, підтвердила зменшення негативного впливу атак. На графіках чітко видно, що після впровадження захисту веб-додаток продовжував працювати навіть під час атак, тоді як до впровадження захисту сервер ставав недоступним.

Проведений аналіз підтверджує ефективність впроваджених захисних рішень. Використання Cloudflare та Nginx дозволило зменшити негативний вплив атак на продуктивність системи, забезпечивши її доступність навіть при високому навантаженні. Це підкреслює важливість впровадження сучасних технологій захисту для підвищення стійкості веб-додатків до DDoS-атак.

Висновок до розділу 3

У цьому розділі розглядалися практичні аспекти моделювання DDoS-атак та впровадження захисних механізмів у веб-додаток. Було описано процес використання інструмента LOIC для генерації HTTP-навантаження, що імітує реальні сценарії атак. Реалізовано систему аналізу вхідного трафіку, яка на основі встановлених порогових значень ідентифікує аномалії та блокує шкідливі запити. Проведено тестування захисних механізмів, під час якого вимірювалися показники продуктивності, такі як час відгуку, кількість оброблених запитів і навантаження на сервер.

Отримані результати підтверджують ефективність застосованих методів для зменшення впливу DDoS-атак. Зокрема, вдалося мінімізувати збої у роботі веб-додатка та підтримувати стабільну роботу під час навантаження, що демонструє доцільність використаних підходів у тестовому середовищі.

ВИСНОВКИ

У першому розділі було проведено аналіз основних типів DDoS-атак та їх характеристик, що дозволяє краще зрозуміти природу і потенційні загрози, які ці атаки становлять для веб-додатків. Розглянуто різні методи класифікації та виявлення атак, а також оцінено ефективність сучасних рішень для захисту веб-додатків. Висвітлено ключові аспекти, які визначають вибір відповідних технологій для захисту, зокрема роль CDN, фаєрволів та систем виявлення вторгнень.

У другому розділі детально розглянуті інструменти та технології, які використовуються для тестування та захисту від DDoS-атак. Описано використання Docker для контейнеризації компонентів тестового середовища, налаштування моніторингу з Prometheus та Grafana, а також інтеграцію систем збору логів за допомогою Logstash та Elasticsearch. Розглянуто переваги вибору цих інструментів, їх інтеграцію та взаємодію для створення ефективного середовища тестування та моніторингу.

У третьому розділі було здійснено моделювання DDoS-атак у тестовому середовищі, а також реалізовано захисні механізми для веб-додатка, використовуючи ModSecurity і правила OWASP CRS. Проаналізовано ефективність запропонованих рішень на основі результатів тестування. Оцінено вплив атак на продуктивність системи та проведено порівняльний аналіз результатів, що дозволило визначити слабкі місця в захисті і сформулювати рекомендації для подальшого удосконалення системи захисту від DDoS-атак.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Венедиктова, І. В. Актуальність проблеми вразливостей веб-додатків і DDoS-атак. [Електронний ресурс] / І. В. Венедиктова. – доступно за посиланням: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/55840/1/%D0%92%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>
2. Гаврилюк, М.І. Захист веб-додатків від DDoS-атак: теорія та практика / М.І. Гаврилюк, В.П. Шевченко. – Київ: Наукова думка, 2019. – 312 с.
3. Кошевий, С.В. Методи та інструменти захисту від DDoS-атак в сучасних мережах / С.В. Кошевий. – Одеса: Астропринт, 2020. – 230 с.
4. Левченко, О.Ю. Захист від DDoS-атак за допомогою фаєрволів і CDN / О.Ю. Левченко. – К.: Інтеллект, 2017. – 160 с.
5. Коутс, Б. Методи захисту веб-серверів від DDoS-атак / Б. Коутс. – Нью-Йорк: Wiley, 2016. – 295 с.
6. Anderson, D., Lemos, R. (2016). DDoS Protection: A Comprehensive Guide. Cybersecurity Journal. Vol. 45, pp. 1–12.
7. Erich, M. Network Security: Defending Against DDoS Attacks. – 2nd ed. – Springer, 2019. – 370 p.
8. Shirey, R. (2007). RFC 4732: "Network Security Threats." Internet Engineering Task Force. – URL: <https://www.rfc-editor.org>
9. Kumar, R., Luthra, S., & Singh, M. (2021). Detection and Mitigation of DDoS Attacks Using Machine Learning Techniques. Journal of Network and Computer Applications. Vol. 129, pp. 85-96.
10. Ivanov, A., & Baranov, V. (2018). Defense Systems against DDoS Attacks: Comparative Analysis of Solutions. International Journal of Computer Science and Network Security. Vol. 18, Issue 9, pp. 113-119.
11. Zhang, Y., Wang, X. (2018). A Survey of DDoS Attacks and Mitigation Strategies. Journal of Network Security. Vol. 22, pp. 102-112.
12. Varga, M., & Kalic, T. (2019). Advanced Protection Strategies for DDoS Attacks in Cloud Environments. Cloud Computing and Network Security. Springer.

- 13.Griffin, R. (2015). A Review of DDoS Mitigation Techniques: A Classification Framework. *Journal of Internet Engineering*. Vol. 2, pp. 77–93.
- 14.García, A., Pérez, M. Efficient DDoS Mitigation Techniques for Web Applications. *International Journal of Information Security Research*. 2019. Vol. 12, pp. 44–58.
- 15.Vries, J., Zhao, L. CDN-Based DDoS Protection: A Comparative Study of Approaches and Effectiveness. Springer International Publishing, 2020. – 290 p.
- 16.Fukuda, K., Lu, Y. Real-Time DDoS Detection and Mitigation in Cloud Environments. *IEEE Access*. 2018. Vol. 6, pp. 43512-43523.
- 17.Піка С.В. Методи захисту від DDoS-атак на веб-додатки / С.В. Піка. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/13.12.2024/27>. – С. 326-239.
- 18.Піка С.В. Класифікація DDoS-атак: види, особливості та загрози / С.В. Піка. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/06.12.2024/26>. – С. 260-262.
- 19.Cisco Talos Intelligence. (2022). DDoS Attack Prevention and Analysis Guide. – URL: <https://www.talosintelligence.com>
- 20.Akamai Technologies. (2023). State of the Internet Report: DDoS Trends. – URL: <https://www.akamai.com>
- 21.OWASP. (2023). Automated Threats to Web Applications. – URL: <https://owasp.org>
- 22.Microsoft Azure. (2023). Best Practices for DDoS Protection in Cloud Environments. – URL: <https://azure.microsoft.com>